

HLAS NÁRODA

„Vy reprezentujete
ve svobodném světě vlast.
Vlast potřebuje lásku a pomoc.
Bud'te svorní!
Jen svorným Bůh požehnává.“

JOSEF KARDINÁL BERAN,
arcibiskup pražský.

(VOICE OF THE NATION)

Tel.: (312) 762-2044

Udržení českého vědomí, řeči
a novin v Americe žádá osobní
oběti a nadšené spolupráce
každého z nás.

Cena: 75 centů

Return Postage guaranteed, Chicago, Ill. 60623

Roc. (Vol.) XIII. — Číslo (No.) 21

Saturday May 21, 1988 (Sobota 21. 5. 1988)

LIST OTCE KARDINÁLA FRANTIŠKA TOMÁŠKA KATOLICKÝM VĚŘÍCÍM V ČESKOSLOVENSKU

Milovaní bratři a sestry,

posílám Vám srdečný pozdrav v den svatého Vojtěcha, mého slavného předchůdce na pražském biskupském stolci. Před 1000 lety patřili do jeho pastýřské péče Češi, Moravané, Slezané i Slováci. Od té doby vznikly na tomto rozsáhlém území další diecéze, ale dnes jsou téměř všechny bez biskupů.

Mnozí z Vás ze všech koutů naší republiky se setkali se mnou při různých příležitostech. Projevy srdečné přichylnosti ukázaly mně i komukoliv, jak pevným poutem lásky jsme spojeni v našem Pánu Ježíši Kristu. V posledních měsících jste mi poskytli neobyčejně přesvědčivý důkaz své důvěry v podobě více než půl miliónu podpisů pod petici, kterou jsem podpořil. Považuji to za zmocnění stát se Vaším mluvčím, když žádáte, aby u nás došlo k nápravě ztahu státu k církvi a k věřícím. V tom smyslu jsem zformuloval stanovisko, které posílám vládě ČSSR k rukám jejího předsedy Lubomíra Štrougala.

Mám radostnou povinnost poděkovat všem, kteří jste petici podepsali nebo podepsat chtěli a nemohli, neboť podpisování probíhalo improvizovaně a s obtížemi. Zvláštní dík si zasluží ti, kteří při tom obětavě pomáhali. Mile mě překvapily upřímné sympatie mnoha spoluobčanů nekatolíků; pochopili, že nám nejde jen o vlastní výhody. Svoboda je nedělitelná, přejeme ji všem jiným stejně jako sobě.

Váhu Vašich podpisů zvětšuje strádání pro víru a církev, které sotva koho z Vás v minulých desetiletích neopustilo. Odpouštění je křesťanská povinnost, nebylo by však spravedlivé nevzpomenout při této příležitosti s úctou zvláště těch, kteří složili těžší daň věrnosti Kristu ztrátou svobody, ba i života. S kněžími a biskupy, s řeholníky a řeholnicemi to byli i mnozí laici.

Dík a obdiv si zaslužíte vy všichni, kteří jste se odvázili pokračovat nevěřejně v aktivitě neoddělitelné od plného křesťanského života, avšak státní mocí pronásledované. Myslím na rodiče a další, předávající dětem a mládeži poučení o víře; na pečovatele o nemocné i po duchovní stránce; na vychovatele a šířitele náboženské literatury; na řeholní společenství; na kněze i laiky, soukromě doplňující okleštěnou pastoraci, a na mnohé další.

At' veřejně, nebo v soukromí, stále jsme jedna Kristova církev. Mluvit o oficiální církvi a o druhé, politicky zaměřené „tajné církvi“ je fikce a pomluva.

Události ozřejmily další věc, kterou Vám chci položit na srdce. Je to odpovědnost Vás laiků za církev. Po léta jsem mluvil za Vás téměř marně. Byl jsem označen za „generála bez vojska“. Proto bylo třeba, abyste promluvili Vy. Nejsme vojsko a nebojujeme o moc. Ale povinnost hájit se proti nespravedlnosti je jeden ze základních kamenů mravnosti. I náš Pán se před soudem hájil proti falešnému obvinění a ohradil proti políčku.

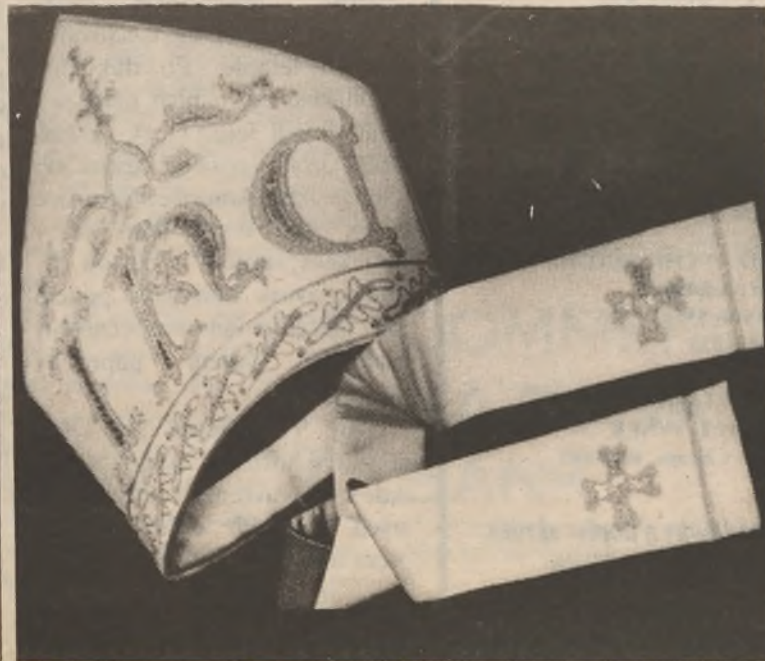
Je správné, když jako občané uplatňujete svá práva vůči světské moci. To však není všechno, co máte možnost dělat. Je třeba ujmát se svých práv i fakticky. Litera zákona sice velmi zužuje náboženský život katolíků. Přesto je nám up-

(Dokončení na str. 12)

Když v roce 1973 naši věřící doma oslavovali vděčně, pokorně a tiše prvních tisíc let trvání pražského svatovojtěžského biskupství. Národní svaz českých katolíků vyjádřil svou solidaritu s trpícími věřícími v Československu tímto pamětním listem (perokresba Jaroslava Müllera z Berwynu, Il.). Chtěl názorně dosvědčit naši vděčnost rodné vlasti za to, že si z domů přivezli do USA zděděnou víru, která jim dala sílu, odvahu a vzbudila v nich obětavost, aby si postavili svoje kostely i v USA.

Navíc dostal biskup Dr. František Tomášek - (tehdy ještě jen apoštolský administrátor pražského arcibiskupství) - novou bílou mitru, vytvořenou přesně podle mitry, zvané svatovojtěžské za svatovojtěžského chrámového pokladu. - Byla mu za nás z USA odevzdána jako projev hluboké vděčnosti na svátek sv. Václava 28. září L. P. 1973.

Sedlák a kardinál

V roce 1968 Sověti vpadli
do Československa.
V roce 1988 tam US novinář
Edward Marston nalézá
známky „nového jara“.

Úvodem:

Letos uplynulo 20 let od „Pražského jara“; nikdo však na ně nezapomněl. Rok 1968 zůstává středem zájmu a všech politických diskusí v Československu - jak ve vládnoucí komunistické straně, tak i v demokratické opozici, symbolisované „Chartou 77“; jak u „obrácených“ komunistů staré generace, tak i u mužů a žen, kteří nebyli ještě na světě, když 21. srpna 1968 sovětské tanky se s rachotem přivalily na Václavské náměstí. Češi a Slováci však hledí ještě dále do minulosti: na rok 1948, kdy po únorovém podvodném a násilném puči se komunisté zmocnili vlády; na rok 1938, kdy demokratické Československo bylo v Mnichově zraženo Velkou Británií a Francií; na rok 1918, kdy z popela starého rakousko-uherského císařství se úsilím Tomáše Garigue Masaryka a generála R. Štefánika zrodila první společná republika Čechů a Slováků. Všechny tyto významné události se uskutečnily v letech, která se končila osmičkou; stane se také něco v roce 1988?

Akční program“ čs. komunistů z „Pražského jara“ 1968.

Stěžejní dokument z dubna r. 1968 byl „Akční program“ komunistické strany Československa pod vedením Alexandra Dubčeka, přijatý při plenární schůzi Ústředního výboru, který definoval svůj hlavní úkol jako: „dát novou formu socialistickému vývoji, založenou na tvořivém marxistickém myšlení, jakož i na znalosti mezinárodního hnutí dělnické třídy s podmínkou, že se bude opírat o správné porozumění místních podmínek

(Dokončení na str. 7)

Sloupek informací

**o papežově návštěvě dalších zemí
Latinské Ameriky,
v nichž velmi otevřeně mluvil
o hlavních místních problémech,
které je nutno urychleně řešit,
chtějí-li jejich národy dosáhnout
sociální spravedlnosti a míru
a tím předejít ničivým revolucím.**

Jan Pavel II. pobyl nejdéle v Bolívii.

La Paz. - Dne 10. května papež Jan Pavel II. sloužil mši sv. na zabláceném poli nedaleko mezinárodního letiště u La Pazu, hlavního bolívijského města. Celé to předměstí se jmenuje „El Alto“, protože leží 13,150 stop čili dvě a půl míle nad mořem. Před sebou viděl zasněžené vrcholky And, dosahující výše až 21,000 stop. Ačkoliv slunce nemilosrdně páli, přišlo na jeho mši sv. asi 300,000 lidí, tj. celá polovina obyvatel La Pazu. Mnozí z přítomných kvůli horku, únavě a řídkému vzduchu omdleli a musili být odneseni na nosítkách do stanů První pomoci. Ve svém kázání sv. Otec mluvil o hodnotách tradiční křesťanské rodiny. Přítomným rodičům zdůraznil, že nesmějí utíkat od svých rodičovských povinností vůči svým dětem a „vázat své srdce na jiné cíle“, jako jsou jen povolání, sociální či politická

činnost, někdy i přílišné pití, manželská nevěra, užívání drog či jiné věci, které je degradují. Také nemají věřit modernímu hnutí „teologie osvobození“, jakmile se dovolává třídního a násilného boje, stejně jako nemají věřící ženy věřit křiklavým heslům o osvobození žen, které je chce zbavit jejich hlavní, Bohem dané úlohy, být matkou rodiny. Ta hesla jsou ve skutečnosti lživá a v zemích, kde je nová vládní totalitní režimy uzákonily, ženy ještě více zotročily. Také řekl, že umělé antikoncepční prostředky jsou falšifikací lásky mezi manžely, že potrat je vážným porušením mravního řádu a práva nenarozeného dítěte na život. Nikde není psáno, že věřící křesťanští rodiče mají mít tučet dětí, zvláště když je nemohou uživit ani vychovat a ke všemu je v životě třeba oběti. Bez oběti a sebezáporu se křesťanský život neobejde. Také je potřebí se vyvarovat manželské rozluky,

která je v Bolívii státem dovolena, ale u katolíků jí lze předejít řádnou přípravou na manželství. Bolívijské Indiány Aymara napomenul, aby se vzdali svého zvyku „sirvinacy“, podle kterého dvojice mladých lidí různého pohlaví prostě společně žijí jako manželé, plodí a vychovávají děti a jsou si věrni po celý život, avšak nepovažují za nutné uzavřít manželství v kostele. Řekl, že toto se protíví vůli Boží a přirozenému zákonu; manželství mezi katolíky má být podle Kristova příkazu svátostí, smlouvou na doživotí uzavřenou před Bohem. Místní kněží tento zvyk Indiánům snadno tolerují a neprojevují dostatek horlivosti ve zdůrazňování potřeby uzavřít manželství v kostele. - Vedle oltáře byla přítomna skupina indiánských muzikantů, oblečených do jasně červených pláštíků „pončo“ a na hlavách měli tradiční pestrobarevné klobouky; při papežské mši sv. hráli na dudy a harmoniky. Oltář byl bohatě ozdoben zelení a rudými květy; vystupovalo se k němu po 25 stop vysokém schodišti. Kvůli řídkému vzduchu sv. Otec se musil při vystupování dvakrát zastavit, aby si oddechl. - Dříve v ten den ve městě La Paz promluvil k cizím diplomatům; přítom pokáral věřitelské cizí banky, že chtějí mít vysoký výdělek z chudých zemí Třetího světa, zabředlých dnes v dluzích. Tím jen chudé země zahánějí do slepé uličky, aby nakonec hledaly „spásu v marxistické revoluci“. Bolívijský zahraniční dluh obnáší 4.2 bilionu dolarů, což představuje sedminásobek ročního výdělku této země v zahraničním obchodě. Bolívie dnes má 6.6 milionu obyvatel a je nejhudší zemí Jižní Ameriky.

Mezitím bolívijská policie oznámila, že v Jižní Americe byli mezinárodní policií „Interpol“ zadrženi dva Američané v jejichž zavazadlech byly nalezeny výbušniny. Cestovali v malém letadle. Po důkladné prohlídce byl u nich nalezen i plán jejich letu, který se částečně kryl s nynější cestou sv. Otce v Jižní Americe. Není sice jisté, zda tento plán je v nějakém spojení s cestou sv. Otce, avšak bolívijská policie pro jistotu zvýšila bezpečnostní opatření kolem papežovy osoby.

Dne 11. května sv. Otec navštívil hornické město Oruro, kde kvůli zavření dnes nevýnosných cínových dolů je nyní nezaměstnanost dvakrát vyšší než jinde v Bolívii, kde už dosahuje průměrné výše 22 procent. Jeho mše sv. se tam

zúčastnilo 160,000 lidí. Po mši sv. jeden nezaměstnaný dělník vsadil papeži na hlavu ocelovou helmu cínových horníků a řekl mu: „Sv. Otče, umíráme tu hladu. Pomozte nám! Už nemáme ani kousek chleba k jídlu! Starám se o svou rodinu se třemi dětmi a nevím kudy kam.“

Dne 12. května papež Jan Pavel II. sloužil mši sv. ve městě Sucre, které se zúčastnilo asi 100,000 lidí. Při svém kázání vychválil činnost misionářů v minulosti i v přítomnosti, kteří v Bolívii už pracují 500 let. Po mši sv. navštívil nemocné v jedné místní nemocnici. Dne 13. května navštívil město Santa Cruz, středisko zemědělství a chovu dobytka, ale zároveň i kvetoucího ilegálního obchodu s kokainem. Při mši sv., již se zúčastnilo na 200,000 lidí, naléhal na Bolívijce, aby opusili užívání drogy kokainu a výnosného ilegálního obchodu s touto drogou, která způsobuje v jejich zemi - zejména u mladých lidí - zkázu a smrt, a z níž mají největší výtěžek nikoliv zemědělci, ale anonymní obchodníci, podporující nebezpečnou revoluci.

V Peru mluvil papež zcela jasně o „podmínované“ společnosti zevnitř s poukazem na místní levicové guerily.

Dne 14. května sv. Otec odletěl do Limy, hlavního města Peru, kde pak v neděli 15. května sloužil v parku na předměstí mši sv., které se zúčastnilo na 1.5 milionu lidí. V Limě je 6.6 milionu obyvatel. Při této mši zajišťovalo bezpečnost 20,000 vojáků a policistů, protože byly obavy z násilností komunistických guerilů, kteří den předtím vyhodili do povětří elektrické vedení a transformátory, takže část Limy byla bez elektrického proudu. Už dne 12. května guerilové „Tupac Amaru“ vnikli do kněžského semináře v Limě a vybízeli tamní kněze a seminaristy, aby se k nim přidali. Dne 13. května asi 60 guerilů napadlo požárovými bombami hotel, ve kterém měli být ubytováni cizí žurnalisté, doprovázející sv. Otce. - Ve svém kázání sv. Otec vyzval Peruánce, aby ve své

zemi zbudovali novou civilizaci, na základě lásky k bližnímu, to je lásky k sobě a k osobě, která nám je blízká; taková civilizace pak přemění celý svět. Ve svém proslovu k shromážděným biskupům po mši sv. řekl, že peruánská společnost je jakoby „podmínována zevnitř“ nedostatkem úcty k lidské důstojnosti; v této souvislosti připomenul „slepé a bezcitné násilí, které ignoruje výzvy k národnímu smíření, rostoucí chudobu, obchod s drogami a levicové nauky, které působí mezi věřícími zmatek a bourají jednotu církve.“ Shromážděným intelektuálům připomenul, že poslání církve je v první řadě nadpřirozené a „neomezuje se pouze na pozemské cíle a politickou akci. - Od podnikatelů žádal, aby zvyšovali životní úroveň dělníků; zároveň však přiznal, že jejich prostředky jsou omezené, že musejí čelit různým rizikům; zároveň je pochválil, že svými dary iniciativy a podnikavosti přispívají k technickému pokroku svého národa a rodné země. V pondělí 16. května pak odletěl do Paragvaje.

V Paragvaji sv. Otec kritisoval diktaturu, hájil demokracii

V Paragvaji vládne už 34 let železnou pěstí diktátor gen. Alfredo Stroessner, bavorského původu, který se zmocnil vlády při státním převratě v roce 1954. Považuje se za člověka zákonitosti a pořádku. S pomocí tajné i obyčejné policie se mu podařilo úplně umlčet politickou opozici; každých pět let se dává formálně znovuzvolit prezidentem země, a protože organizovaná opozice tam neexistuje, vždycky si je jist vítězstvím. Obyčejný lid by se ze strachu před policií neodvážil dát své hlasy jinému kandidátu; policie také bez milosrdenství zatkne každého, kdo by na veřejnosti projevil svůj nesouhlas či kritiku vůči vládnoucímu režimu.

Zdrcující většina z 3.6 milionu obyvatel této úrodné země, velké jako Kalifornie - (nebo jako tři Československa) - jsou chudí farmáři, kteří si

HLAS NÁRODA

(VOICE OF THE NATION)

(USPS 291-62000)

Týdeník, věnovaný zájmům amerických Čechů, čs. exilu a potřebám našich drahých doma
BOHU, CÍRKVI, NÁRODU

VYDÁVÁ KAŽDOU SOBOTU:
„VELEHRAD“, ČESKOAMERICKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO
PUBLISHED EVERY SATURDAY BY:
CZECH-AMERICAN HERITAGE CENTER, INC.
2657-59 S. LAWDALE AVE. CHICAGO IL. 60623
Telefon: 762-2044

EDITOR - ŘÍDÍ: Father VOJTĚCH VÍT, O.S.B.
s redakčním kruhem

POSTMASTER: Send address changes to:
HLAS NÁRODA, 2657-59 S. Lawndale Ave. Chicago, Il. 60623

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, IL.

Subscription prices: Roční předplatné:

BY MAIL: In US per year \$30

To Canada per year US \$33

Overseas per year \$35

BY AIR MAIL: \$30 + AIR STAMPS

Právní poradce a zástupce: Henry T. SYNEK

111 West Washington Str. Suite 1040, Chicago, Ill. 60602
(312) 263-6060

Redakce si vyhrazuje právo zasláné články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah.

May 21, 1988 — Vol. XIII, No. 21.

LEKÁRENSKÝ TELEFON: DOMÁCÍ TELEFON:
☎ 484-0106 ☎ 749-0281

Poslání léků vašim příbuzným či kamkoliv
rychle a bezpečně vyřídí

HOLEČEK PHARMACY

PH. MR. VLADIMÍR HOLEČEK, R.PH.

NAPROTI BERWYNSKÉ RADNICI

6705 West 26th STREET, BERWYN, Illinois 60402

najímají pozemky od latifundistů. Stroessner se honosí tím, že v Paragvaji je pořádek a ekonomická stabilita bez krizí. To je sice pravda, avšak ekonomie země zůstává stagnantní, její zemědělství - hlavní základna ekonomie, je archaické a neúčinné; navíc obyčejní zemědělci zůstávají ve své chudobě. Bohatí jsou pouze členové vládní kliky, Stroessnerovi generálové, velkoobchodníci, přední podnikatelé a latifundisté. Katolíci biskupové a kněží se však dnes nechovají podle Stroessnerova přání, poněvadž nemluví a požadují pro Paragvaj skutečnou demokracii: konec oprese, politický pluralismus, respekt základních lidských práv, zvýšení životní úrovně chudých venkovských mas zemědělskou reformou a modernizací zemědělství. Kritiku držení politických vězňů dlouhá léta ve vězení bez soudu a bití lidí na ulicích policií. Většina vůdců politické opozice truchlivě ve vězení. Církvi sponzorované „Sdružení katolických laiků“, hlásající potřebu demokracie a respekt základních lidských práv, je ve stálém konfliktu s policií a Stroessnerovým režimem. Venkovské „Agrární ligu“ se snaží probouzet v lidu nové sebevědomí o jeho důstojnosti a hlásá potřebu sociálních a zemědělských reforem. Proto vztahy mezi církevní hierarchií a Stroessnerem jsou stále napjaté; Stroessner se přitom považuje za vzorného katolíka a biskupy a kněze obviňuje ze subverze. Velmi se v tom podobá čilskému diktátoru gen. Augusto Pinochetovi. Vládní rozhlas často biskupy kritizuje a napadá. Dříve vláda vypověděla ze země 18 cizích misionářů, kteří pracovali mezi zemědělským lidem. Nejednou se stalo, že gen. Stroessner přerušil řeč biskupů na veřejnosti v případě, že kritizovali jeho režim, a vyhnal je z řečnického podia. - Nyní před příchodem papeže Jana Pavla II. do Paragvaje vládní sdělovací prostředky vedly mohutnou kampaň na téma „Papež Jan Pavel II. miluje presidenta Alfredo Stroessnera“. Ten zase považoval za samozřejmou věc, že sv. Otec se jasně postaví ve všem na jeho stranu s uznáním za to, že před lety zachránila jeho policie Paragvaj před infiltrací komunistů. Fotografie papeže a Stroessnera byly proto na prvních stranách denního tisku a vyvěšovány na veřejných místech. Krátce a dobře, na veřejnosti měl vzniknout dojem, že sv. Otec a Stroessner jsou v nejlepší shodě. V této věci se však paragvajský dik-

tátor úplně zklamal; sv. Otec, aniž jmenoval Stroessnera výslovně, jasně ukázal na chyby jeho režimu.

□
Co „katolík“ Stroessner asi nečekal, ale přesto sv. Otec dovolil schůzku s rostoucí opozicí.

Dne 16. května byl papež Jan Pavel II. slavnostně přijat v presidentském paláci za přítomnosti vládních ministrů a diplomatického sboru. Stroessner ve své uvítací řeči zdůraznil katolické tradice Paragvaje a vynesl svůj režim, který zachovává v zemi zákonitost a pořádek. Mimo jiné řekl: „Tato země dnes otevírá své srdce nejvyššímu pastýři církve, v mohutné panorámě své naděje přítomnosti - neboť dnešní Paragvaj je bez politických a sociálních krizí, bez nepokojů, bez pouličního násilí, bez politických vězňů a bez nenávisti.“

Sv. Otec však ve své odpovědi rozvinul opravdovou lekcí o lidských právech a politické svobodě, a hájil právo církve kritizovat nespravedlnost zleva či zprava. Mimo jiné řekl Stroessnerovi toto: „Není možno zahnat církev jen do jejích chrámů a sakristií, stejně jako není možno spoutat Boha v lidském svědomí... Křesťan má povinnost odhodlaně hájit spravedlnost, mír, svobodu, veřejnou i soukromou počestnost, život a práva lidské osoby... Vládnutí v každé kulturní a civilizované zemi je snazší, existuje-li tam dialog a dovoluje-li se větší účast každého na veřejných záležitostech... Respekt lidských práv, jak známo, není věcí politické vhodnosti, nýbrž plyne s důstojností lidské osoby, ze samé její povahy Božího tvora.“

V týž den sv. Otec prohlásil za svatého jezuitského mučedníka ze 17. století Rocque Gonzaleza, obhájece lidských práv; tím však asi nezpůsobil Stroessnerově vládě velkou radost!

Dne 17. května ve své řeči před 3.500 členy církvi sponzorovaného hnutí „Stavitelů společnosti“, mezi nimiž byli mnozí intelektuálové, podnikatelé, politické osobnosti a předsedové pracovních unií, kteří jsou v opozici proti Stroessnerově diktatuře, sv. Otec kritizoval - bez výslovného jmenování Stroessnera - korupci paragvajského vládního systému. Řekl, že trpí-li lid chudobou a nespravedlností, mír v zemi je ohrožen; není také možno mluvit o svobodě a demokracii tam, kde neexistuje účast občanů na konání význač-

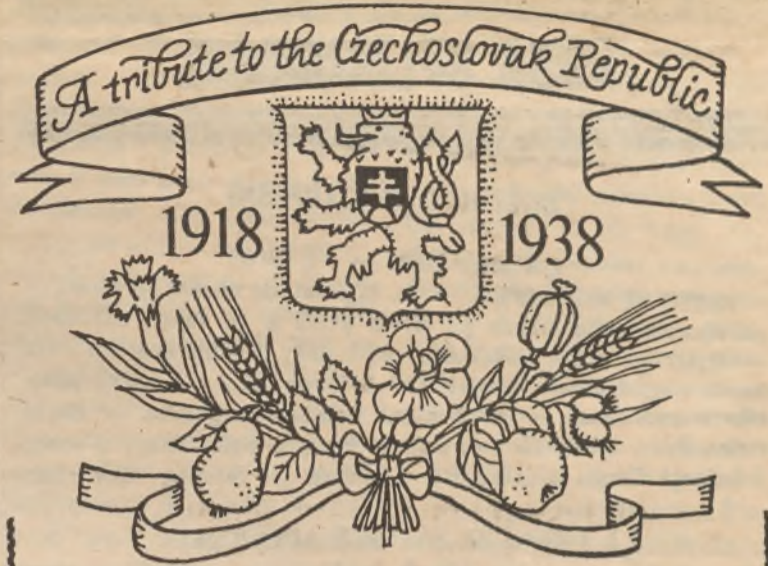
ných rozhodnutí, která utvářejí život a budoucnost národa. - Stroessnerovi přívrženci tuto schůzi bojkotovali svou nepřítomností. Konání této schůze bylo původně paragvajskou vládou dovoleno; už za pobytu sv. Otce v Bolívii pak bylo ale náhle zrušeno, protože prý opozice by jí využila ke svým politickým cílům. Na žádost Vatikánu však tato schůze byla nakonec opět dovolena.

V týž den při mši sv. ve Villarica, 100 mil jihovýchodně od hlavního města Asunción, uprostřed bohaté farmářské krajiny, sv. Otec kritizoval vydírání paragvajských farmářů nespravedlivými machinacemi majitelů půdy a velkoobchodníků, takže drobným zemědělcům z jejich pilné práce mnoho nezbyde a žijí dále v chudobě, ačkoliv jim Bůh daroval velmi úrodnou zemi.

Kvůli prudkým deštům sv. Otec nemohl navštívit Indiány v Mariscal Estigarrilla - 335 mil severozápadně od Asunción, jak bylo původně plánováno. Ve středu 18. května v den svých 68. narozenin pak papež Jan Pavel II. odletěl zpět do Říma.

□
V Paragvaji je dosud naděje na mírový vývoj a demokratizaci.

Stav církve a lidských práv v Paragvaji není sice nejlepší, avšak je nekonečně lepší než ve většině zemí, kde dnes vládnou komunisté - zvláště v Československu. A i když je asi zásluhou Stroessnerovy policie, že se v Paragvaji dosud nemohli zahrnout plánovaně na „občanskou osvobozovací válku“ vycvičení marxističtí guerilové, nepodařilo se jeho diktátorskému režimu zmírnit křiklavé majetkové rozdíly mezi malou vrstvou velkých boháčů a obrovskou většinou chud'asů, připravuje si tak jen úrodnější půdu pro budoucí sociální nepokoje, jichž pak komunisté jistojistě a hbitě zneužijí. Doufejme tedy, že letošní papežova návštěva pohne nakonec „věrného katolíka“ Stroessnera ke změně smýšlení, aby pochopil, že chce-li opravdu připravit lidu Paragvaje lepší a slibnou budoucnost, musí svůj režim otevřít demokratické opozici dříve než bude pozdě. Jeho bohatí spoluvládcí pak mají dnes už dost výmluvných příkladů z Kuby, z Nikaragvy a ze všech zemí, kde komunisté uchvátili totalitní moc, jak by to s nimi dopadlo, kdyby se věas ze svého egoismu neprobudili a nesnažili se o celkové - hmotné i kulturní povznesení pracujících lidu. Kristova církev v Paragvaji jim k tomu upřímně podává svou pomocnou ruku.

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ
na ukončení svého chicagského sjezdu
pořádá

VZPOMÍNKOVOU OSLAVU

70. výročí založení Československé republiky

a

70. jubilea vzniku ČSNRA

na kterou zve

celou naši krajanskou veřejnost.

Oslava se koná v neděli 22. května 1988

v hotelu Drake v Oak Brook, Ill., a je spojena s banketem.

Koktajly se podávají od 12 hod. v poledne

Banket je v 1:00 P.M.

V programu, který následuje po banketu promluví
vyslanec H. Frowich z Washingtonu, D.C.

a

prof. Josef Škvorecký z Kanady.

Zazpívá slovenský sbor „Zora“ za řízení
sbormistra Josefa E. Bukovského

Dar \$25.00 nutno zaplatit předem v úřadovně ČSNRA:

(2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL.)

v úředních hodinách 9:00 A.M. - 1:00 P.M.

☎ 656 - 1117

MEALMAKERS

6714 W. Cermak Berwyn

“Only Mama Cooks Better”

Fully Cooked Meals

We Cater To Parties

- Dumplings
- Sausages
- Roast Duck
- Bakery Goods
- Roast Pork
- Jaternice
- Breaded Pork Tenderloin
- Beef With Speciality Gravies
- And Lots More Fine Foods

10% Off Any Purchase With This Coupon

Delivery Service 484-2711 Why Cook? Call Us

STANLEY STAWSKI DISTRIBUTING CO.

Importers & distributors of fine
quality beers, wines, liquors

Známé oblíbené pivo “Gösser” z Ra
kouska. — Žádejte v obchodech a
restauracích

1136 NORTH ASHLAND AVENUE
Chicago, Ill. 60622 • Tel: 278-1818

DOBA VELIKONOČNÍ

BOŽÍ HOD SVATODUŠNÍ

DRUHÁ MŠE — VE DNE

VSTUPNÍ MODLITBA: Bože, tajemstvím dnešní slavnosti — posvěcuješ celou církev po širém světě a ve všech národech. — Vylíj po všech končinách země dary Ducha svatého — a naplň i nyní srdce věřících tou božskou silou, — která působila v apoštolech, — když začali hlásat evangelium. — Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a Boha, který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

1. ČTENÍ ZE SKUTKŮ APOŠTOLŮ (Sk 2, 1-11)

Nastal den Letnic a všichni byli spoječně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přičene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali.

V Jeruzalémě bydleli zbožní židé ze všech možných národů pod nebem. Když se ten zvuk ozval, hodně lidí se sběhlo a byli ohromeni, protože každý z nich je slyšel, jak mluví jeho vlastní řečí. Zaslí, divili se a říkali:

„Tito, co tak mluví, jsou přece sami Galilejci! Jak to tedy, že každý z nás slyší svou mateřštinu? At' už my, Partové, Médové, Elamité, at' už my, co pocházíme z Mezopotámie, Judska a Kapadokie, z Pontu a z Asie, Frýgie a Pamfýlie, z Egypta a z lybijského kraje u Kyrény, my, co jsme připutovali z Říma, židé i proselyté, Krét'ané i Arabové: slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky.“

2. ČTENÍ Z PRVNÍHO LISTU SVATÉHO APOŠTOLA PAVLA KORINTANŮM (1 Kor 12, 3b-7, 12-13)

Bratři! Jenom pod vlivem Ducha svatého může někdo říci: „Ježíš je Pán.“

Jsou tedy dary rozmanité, ale všechny pocházejí od jednoho a téhož Ducha. A je rozdíl ve službách, ale všechny závisí na stejném Pánu. A jsou rozmanité mimořádné projevy, ale všechno to pochází od jednoho a téhož Boha, protože on to všechno mocně ve všech působí. Ty projevy Ducha jsou těm jednotlivcům dány k tomu, aby mohli být užiteční.

Tělo je také jedno, i když má mnoho údů; ale všechna údy — přesto, že je jich mnoho — tvoří dohromady jediné tělo. Tak je tomu také u Krista. Vždyť přece z nás ze všech — at' už jsme židé nebo pohani, otroci nebo svobodní — stalo se jedno tělo, když nás tentýž Duch svatý dovedl ke křtu a všichni také jsme v hojnosti přijali stejného Ducha.

SLOVA SVATÉHO EVANGELIA PODLE JANA (Jan 20, 19-23)

Večer, prvního dne po sobotě, když byli učedníci ze strachu před židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš, postavil se uprostřed nich a řekl:

„Pokoj vám.“ Když to řekl, ukázal jim ruce a bok. Učedníci se zaradovali, když spatřili Pána.

Ježíš jim znovu řekl: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“

Czechoslovak
Radio Broadcast

795-6172

SPECTRUM

WCEV 1450 AM

„Poslouchejte v celém „Chicagoland“
nový, pestrý čs. pořad „SPECTRUM“,
každé úterý v 8.05 P.M. - 8.30 P.M.
na vlně 1450 AM WCEV Radio
pod vedením Jarmily Smrčkové

Otec Jiří Novotný S.J.

Seslání Ducha svatého

1. čtení: Sk., 2, 1-11

Duch svatý sestoupil na jednoho každého z nich

Slovem *ruah* hebrejská bible označuje stejně vítr jako i projevy Ducha Božího. Již při stvoření Duch Boží se vznášel nad hladinou vod, aby uvedl řád do věcí nově stvořených, a jednala se po zmrtvýchvstání o nové stvoření. Duch Boží zase ukazuje svou tvůrčí moc. Starozákonní věřící byli již zvyklí na to, jak mimořádné atmosférické zjevy uváděly Boží zjevení. Tak tomu bylo na Sinaji, když Mojžíš měl dostat desatero, tak tomu bylo i s Eliášem, když se mu Bůh chtěl zjevit na téže hoře Horeb.

Na letnice k tomu přicházejí i ohnivé jazyky. Dlouho se lidé ohně, prvku nespoutaného, báli, než si jej zkontrolovali k svému užítku a i pak jim nejdříve ukazoval svou nebezpečnou sílu. Proto k němu člověk měl vždy posvátnou, skoro božskou úctu a užíval jej při obřadech, přinášených Bohu. Plápolající oheň má tvar jazyka a tak se také objevil. Rozdělil se nad hlavou každého z nich, aby se dalo znát, že každý má na něm podíl.

„Mluvili různými jazyky“.

Svatý Pavel považuje dar jazyků za nejmenší stupeň charismat či darů Ducha svatého. V prvních dobách církve měl velký význam proto, aby zjevně ukázal na působení Ducha svatého a tím také na přítomnost Boží. Pro další život církve je však méně

užitečný, protože velmi málo slouží k duchovnímu povznesení věřících. Tam poučování, vysvětlování a starost o nemocné mají mnohem důležitější úlohu. I tak během doby dar jazyků zmizel, kdežto církev, vedena Duchem svatým, se věnovala především poučování a péči o nemocné a v tom také vynikla.

Kolik různých národností bylo mezi lidmi, kteří se podívovali apoštolům, jak mluví jazyky, kterým všichni rozumějí. Mezi nimi prakticky najdeme představitele veškerého tehdy známého světa. Od doby babylonského zajetí, a možná i před ním, velká část židů žila, jak i dosud, v diaspoře, to jest mimo Palestinu, mezi různými národy; na Východě u Partů, u Médů a u Elamitů (Peršanů). Ovšem nechyběli ani židé domácí, judští. Pak přijdou na řadu asijské z různých krajů Malé Asie a Arábie, po nich afričtí z Egypta a Libye a nakonec římstí. Z Řeků jsou jmenováni jen Krét'ané. Nejméně známí z nich jsou Partové, protože v dějinách nezanechali žádnou kulturu. Jednalo se o národ, který se vyvinul z jednoho perského kmene, vytvořil vlastní říši od třetího století před Kristem do třetího století po Kristu a v době Páně ohrožoval nejen Palestinu, nýbrž i celou východní hranici říše římské.

Tímto výpočtem všech národů se dáva na srozuměnou, že v této poslední době, jak ji označují proroci, Duch Boží nechce se již projevovat výhradně židům, nýbrž všem národům celého světa a že jeho

dar není vyhrazen jen privilegovaným jednotlivcům, jakými ve Starém zákoně byli patriarchové a proroci, nýbrž že je určen pro všechny bez výjimky, jen když ho budou chtít přijmout.

2. čtení: 1 Kor., 12, 3b - 7, 12-13 Mnohé dary pocházejí z jednoho zdroje

Kdo se chce podrobněji poučit o darech Ducha svatého, sahne po prvním listě svatého Pavla ke Korint'anům. Kromě výpočtu těchto darů, který je v našem úryvku vynechán, najdeme tam tvrzení, že původ jich všech je jediný. Jako dary jsou charismata projevem síly a mohutnosti Boží a pro církev mají funkci služeb ve prospěch ostatních věřících. Vše to pochází od jednoho Boha, i když se připisuje jedné nebo druhé Božské osobě.

Hlavní věc, kterou působí Duch Boží, je proniknutí Božích tajemství, především tajemství vtělení Syna Božího, to znamená přiznání Krista za Pána, za Adonaje, za Boha tak, jak v něho věřili ve Starém zákoně.

Na tomto světě lidé si nejsou rovni. Existují rozdíly rasové, národnostní, rozdíly vychování a sociálního prostředí, rozdíly v bohatství a přirozených darech nadání. Všechna hnutí, která slibovala rovnost pro všechny, končila vždy tím, že zavedla ještě větší rozdíly než dříve. Jedině před Bohem jsou si všichni rovni, protože on je všechny přivedl k bytí a „nemá v nenávisti nic z toho, co stvořil“, jak praví kniha Moudrosti. V církvi je sjednocuje Duch Boží a křest. Ke svátostem má přístup každý věřící a svaté přijímání stejně jako křest se uděluje bohatým i chudým, vzdělaným i prostým bez jakéhokoliv rozdílu.

Evangelium: Jan 20, 19-23 „Přijměte Ducha svatého“

Naše evangelium ve srovnání s tím, co se četlo ve Skutcích apoštolských nás staví před otázku, kdy vlastně apoštolé přijali Ducha svatého, bylo to v den letnic, anebo již v sám den zmrtvýchvstání, jak to naz-

PŘEKLÁDÁM

z češtiny a slovenštiny legální osobní a školní doklady, které mohou zároveň notářsky ověřit a potvrdit.

Pišťe na adresu:

I. O. KOVÁŘ

P. O. Box 176

Riverside, IL. 60546

nebo volejte:

☎ (312) - 442 - 7115

Ondrus & Son

Zhotovujeme příkrývky (deky) i polštáře z přineseného perí;

hotové povlaky na deky ve všech velikostech.

Máme největší výběr záclon (draperií) do kuchyně, pokojů a ložnic;

soubory do kuchyně, pokojů, ložnic a koupelen;

sklad hotových prošivaných dek a polštářů

z husího prachového perí a dacronu.

Velký výběr bed-spreads a draperií téže barvy.

Navštivte nás!

Rádi poradíme a odborně obslužíme

česky či anglicky.

Máme 52-letou zkušenost a stejně dlouhou dobu sloužíme svým krajanům jen kvalitním zbožím.

Těšíme se na vás!

Ondrus & Son

6533 WEST CERMAK RD., BERWYN ILL. 60402

GU 4-1700

Hned naproti obchodu p. F. Pancnera

načuje evangelium.

Při Poslední večeři Pán řekl jasně apoštolům, že Duch nepřijde, dokud On sám, Kristus, neodejde. Bůh je jeden a projevuje se jako takový. Dokud byl přítomen na zemi jako Syn, nemohl se projevat jako Duch Boží. Když však pozemská pout' Páně skončila, místo k projevům Ducha bylo uvolněno. Vzkříšením dosáhl Kristus své slávy po pravici Otce a odtud okamžitě posílá svého Ducha a tak ho apoštolé mohli přijmout v samý den vzkříšení. Atmosféra je však jiná než na letnici. V den vzkříšení přijímají apoštolé Ducha jakýmsi soukromým způsobem. Máte dojem, že si nejsou jeho moci ještě vědomi, že nejsou hotovi svého daru ještě používat. Kristus Pán je chtěl jen ujistit, že jeho řeč se splnila, že jeho vykupitelské dílo přineslo okamžitě své plody a že působení Ducha již začalo. Na letnici tomu bylo však jinak. Tam pocítili sílu Ducha, setřáslí se sebe předešlý strach a Petr jako jejich mluvčí začal okamžitě s odvahou kázat. Jeho odvaha pak jen rostla, když o několik dní později obhajoval své apoštolské poslání před rozhněvanými členy všemocné kněžské rady, sanhedrinu.

Není třeba ani dodávat, že dar odpuštění hříchů měl a má dalekosáhlé důsledky pro život každého křesťana. V epistoletě k živým se praví, že krev býků a kozlů neměla schopnost odpuštění hříchů. I když pohané, stejně jako starozákonní židé, přinášeli hojné a drahé oběti za hřích, podvědomě si nebyli nikdy jisti jejich účinkem a mohli se celkem právem bát, že jejich hříchů nejsou tak docela odpuštěny. Po vykupitelské smrti Syna Božího tomu však bylo docela jinak. Jeho obět', i když jediná, byla Bohem přijata jako skutečně právoplatná a mnohá místa slova Božího v Novém zákoně nám to neomylně tvrdí. Křesťan se svou jistotou odpuštění nežije zdrceným pocitem viny, jeho hříchů se již nepřipomínají. Může procházet svým životem s pocitem vnitřního klidu a pokoje, může se bezstarostně a radostně věnovat svému povolání a s odvahou pracovat na výstavbě království Božího na zemi a na zlepšení života vlastního a svých bližních. To nejsou jenom pěkná slova útěchy nebo duchovního rozjímání. O tom nám svědčí velikost naší křesťanské civilizace, která by nebyla mohla dosáhnout takových úspěchů, kdyby byl býval člověk ponechán samému sobě bez odpuštějící pomoci Boží.

Blahopřání manželům Brožkovým z Pasadeny v Kalifornii k jejich 40. výročí manželství

PRÍPITEK

Tož přisedněte, přikloňte své hlavy:
já zpívám hodlám slávu Soběslavi,
osady malé v srdci jižních Čech,
kudy šli kdysi bratři Čech a Lech...
Zatímco Lech, když zřel tu krajinu,
se neuchýlil ihned do stínu
a pobídnuv dál spřežení svoje volské
dál k severu šel, do krajiny polské,
Čech pilně prohléd' řeku, kraj i brdí...
I spatřiv tam, že vždycky hojnost strdí
ten bude mít, kdo stan zde rozbije,
cestám i toulkám dal provždy adieu...

Na břehu toku, jež nazval Lužnicí,
postavil otku, i konve kropicí,
a tímto činem, když kraj mu počal kvésti,
založil pevně i mnohých Čechů štěstí...
V té Soběslavi, kde první Čechů chýška
pokojně stála - nežli z ní vyšel Žižka! -
se v době naší narodil další Sláv:
dali mu tenkrát jméno Stanislav,
což připomíná - hle, Múza se k nám sklání! -
dvou putujících SLAVŮ slavné STÁNÍ!!!

Leč tenhle Standa - se zcela nevyved!!!
Představte si, že v širý, dálný svět
on z rodiště se v mládí odvážil,
by mezi námi, v Pasadeně, žil...
A protože se dnes i v Soběslavi
významný den zrození jeho slaví,
nesmíme ni my zůstat opodál:
sem, Jihočeši, at' vaším hlasem sál
se zatřese, až bujně Mnoga ljeta!
zahlaholíte do všech čtyř koutů světa!

Anežka a Stanislav Brožkovi dovrší tohoto května čtyřicet let št'astného manželství. Kéž Bůh i nadále žehná Vám, celé Vaší rodině, misii sv. Cyrila a Metoděje a celé české komunitě v Los Angeles!

Tricetpět let, a vy to všichni víte,
jak tady kolem bystře hlaholíte,
at' svět jde sluncem, at' se plouží louží,
Standa a Anež domovu dál slouží.
Pod střechou jejich, jak někde v komputeru,
se v jasných dnech anebo v modrém šeru
osudy lidské křížují jako dráty...
Potkáte tady mládež i delegáty
záslužných spolků, sjezdů, kampaní...
Děti zde najdou bazén k plavání,
kdo hlad má - chléb, kdo žízni - dobrý mok...
Společnost Besedy zde znovu každý rok
nachází biftek; potřebný - dobrou radu;
Misie česká v červenci na zahradu
přichází vírou obrodit život celý,
modlitbou za vše dík vzdát Stvořiteli...

Anež a Standa uprostřed toho davu,
děj se co děj, neztratí nikdy hlavu.
Když práce třeba, pracují do noci,
a jim zas každý rád jde k pomoci.
Tak mnozí různí tady se setkávají,
a nastojte! i dobrou vůli mají
své difference venku odložit
a svorně, v lásce, pracovat a žít...

Tož Stando milý, Anežko naše zlatá,
za vše vám díky! Nejsou tu sice Blata,
však z vašich rukou, ze srdcí i hlav
vyrostla pro nás nová Soběslav!
Nech at' i dál, jak čas a voda běží,
šťěstí a zdraví na vaši střechu sněží!
Necht' i my všichni, jak tady kolem dlíme,
mnohokrát ještě soudek vyprázdňíme
na zdraví pevně vás i vašich dětí,
které, svým dětem, jednou vyprávěti
- kladouce je na americký „cot“ -
budou: „That once, HERE! was a CAMELOT!“
(J.F., 1988)

RŮZNÉ ZPRÁVY

AUSTRÁLIE vzpomenula 200. výročí svého trvání. Princ Charles a princezna Diana zastupovali královnu. Na britské televizi jsme mohli proto sledovat všechny ty nejrůznější oslavy. (Naši australští krajané, kteří byli očividní svědky slavnosti nám jistě o nich napíší.)

Nejen v KANADĚ se buduje pomník obětem komunistického režimu, ale také na evropském kontinentě - blízko našich hranic - v rakouském Gmündu se konalo 27.2. shromáždění politických vězňů - a na paměť pietní události bude na důstojném místě postaven pomník, připomínající tragický osud národů Československa. Světové sdružení čs. býv. politických vězňů v exilu je spoluorganizátorem (se sídlem ve Švýcarsku) této akce.

Toto (švýcarské) Sdružení býv. čs. politických vězňů vydalo první číslo svého časopisu „MUKL“, který bude vycházet jako čtvrtletník. Adresa: Postfach 4111-CH-8022-Curych.

V POLSKU bylo vysvěceno v r. 1987 na kněze 1,009 bohoslovců a 6,000 jich studuje v seminářích. Jaké to duchovní bohatství - ve srovnání s úhorem našich zemí (ovšem vinou komunistických „mocipánů“).

V JERUSALEMĚ byl 14. ledna slavnostně nastolen nový latinský patriarcha Michel Sabbah - arabského původu. Má doktorát pařížské Sorbony i university v Bejrútu.

Československá společnost pro vědy a umění odbočka Chicago

Vás zve na
KULTURNÍ VEČÍREK
v pátek 20. května 1988
v Mid America Federal Savings
5900 West Cermak Rd, Cicero, Ill.
7:00 P.M. členská schůze
7:30 P.M. anglická přednáška -
Dr. Vlastimil Čapek:
New method in x-ray diagnosis
the role of mammography in the
detection of cancer of the
breast.

Dr. E. Dvořák, předseda
Z.P. Brandler, tajemník

FOR SALE

3 bedroom ranch
in Naperville,
2 baths; upgraded carpeting,
kitchen cabinets, 5 year old.
\$ 99,500
Renata SLIVA
Realty Associates, Ltd.
Home: (312) 369 - 4720
Office: (312) 369 - 5590

VDĚČNÁ BLAHOPŘÁNÍ

posíláme do klášterního ticha opatství sv. Prokopa v Lisle, Il., kde tráví svůj zasloužený odpočinek, milému důstojnému

Otcí Karlu KOLKOVI O.S.B.

Bývalému převorovi a faráři
v osadě sv. Prokopa v Chicagu
a dlouholetému vzdělavateli
Čs. Orla v exilu,

který se v dobrém zdraví v těchto krásných májových dnech dožívá své požehnané životní osmdesátky.

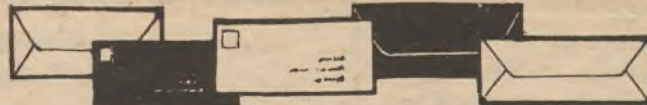
Děkujeme Vám za všechno, drahý Otče Karle, a vyprošujeme Vám hojnost zdraví a Boží ochrany do dalších let životní pohody.

Vděčně

dlouholetí návštěvníci českých bohoslužeb,
když ještě bývaly u sv. Prokopa v Chicagu.

*****

DOPISY našich čtenářů

**Winnipeg - Manitoba
Kanada**

Milý Otče Vojtěchu,
posílám psaní a pozdravuji. Náš dp. Jiří Svoboda z Winnipegu měl zde slavnou mši svatou u příležitosti 50. výročí svého kněžství. Po mši sv. v kostele Panny Marie Fatimské, ve kterém je farářem, se konal slavnostní oběd v našem Národním domě ČSPJ ve Winnipegu. Účast byla krásná jak v kostele tak i v Národním domě. Přišla i celá řada farníků z jeho dřívějších osad, ve kterých žil a působil.

Posílám obrázek pro H.N., jak jest v kruhu svých věrných farníků a zároveň také proslov br. Josefa Randy, který měl při slavnostním obědě. Jsou to pěkné věci - slova i obrázek - tudíž to dejte do novin, prosím Vás.

Příkládám také takový „Pamětní list“ ve věci J.M. premonstrátského pana opata Víta Tajovského ze Želiva. Některé obrázky jsem měl v modlitební knížce a některé jsem dostal od něho. Každé vánoce mi posílá nějakou perokresbu. Dal jsem to všechno k sobě, nyní otisknout a jeden list Vám posílám. Někdy se Vám to bude hodit.

S přáním pohody života hlavně stálého a plného zdraví jsem Vás

A K. Wenzbauer

Projev p. Josefa Randy

Vážení přátelé!

Náš básník Jan Neruda v Kosmických písních praví: „Promluvme sobě spolu, co je tu v životě kněžském, co je tu bolu...“ Ve zmateném slovníku života za slovem žalost hned následuje radost. A to je důvod, proč jsme

se tu dnes sešli. Radostně oslavit 50. výročí práce našeho důstojného pána Jiřího Svobody a znovu si uvědomit, kolik žalostí i radostí od jeho primice jej potkalo při jeho práci na vinici Páně.

Narodil se v Praze 8. května 1913. Jeho otec se jmenoval Karel a matka Hana byla rozená Dušková. Zdá se, že náš Otec Jiří začal svou kněžskou dráhu již ve svých letech prvního školního vzdělání. Od roku 1920 do 1924 se učil ve škole Školských bratří. Od r. 1924 do r. 1932 studoval na arcibiskupském gymnasiu v Praze u Otců jezuitů a v témže roce pak již začal studovat bohosloví na Lateránské universitě v Římě a byl chovancem našeho římského Nepomucena.

Dne 18. prosince r. 1937 vysvětil v Římě biskup Pragial Jiřího Maria Svobodu na kněze. V r. 1938 se vrací do vlasti a působí v Roudnici, v Budějovicích a v Praze, až do r. 1947. V r. 1949 „přešel kopečky“ do Záp. Německa, kde hned pracoval mezi našimi

Otec Jiří Svoboda v kruhu svých věrných farníků.

lidmi. V r. 1951 vyemigroval do Kanady a první rok tráví v Montrealu. V r. 1952 jsme už naslouchali jeho kázáním zde v Manitobě a ve Winnipegu. Působil v několika farnostech převážně francouzských (Otec mluví několika jazyky). V r. 1979 odchází do důchodu a po odchodu dp. Čelůstky na věčnost přebírá naši farnost Panny Marie Fatimské. A tehdy nastala ta nejtěžší práce. K jeho povinností v nemocnici přibyla povinnost udržet to naše

„svěhlavé stádečko“ na cestě, která vede ke Kristu.

Otec Svoboda se snaží léčit nám nejen duši, ale i tělo. Proto, přátelé, poslechněte i jeho předpisy na čaje z bylin a na různé saláty. Jeho práce na poli kulturním je též velmi bohatá. Můžete jej potkat na symfonickém koncertě i v čele pěveckého sdružení, se kterým zpívá staré chrámové písně. A protože žijeme ve 20. století má zájem i o techniku. Uvidíte-li při své procházce přírodou na obloze „obrovského motýla“, určitě to bude Otec Svoboda, plachtící ve svém bezmotorovém „draku“.

Mohl bych pokračovat ještě dlouho a hovořit o jeho životní moudrosti. Důstojný pán se snaží ze všech sil pro nás i za nás dělat dobro na tomto světě. A proto mu dnes děkujeme za jeho práci a všichni prosíme Pána Boha, aby mu dal ještě dlouhá léta pevně zdraví a hodně - hodně trpělivosti s námi.

A na závěr. Sv. František z Assisi chtěl jednou svým spolubratřím naznačit jak velice si váží kněze. Řekl jim: „Kdybychom, milí bratři, šli po náměstí a potkali na jedné straně anděla s nebe a na druhé straně kněze, slušelo by se, abychom nejdříve pozdravili kněze a políbili mu ruku, a pak teprve anděla.“ Anděl to má totiž všechno v nebi lehčí než katolický kněz mezi „svými lidmi“ na zemi.

Milý pane Wenzbauer,

děkuji Vám, že jste nám v H.N. připomenul zlaté kněžské jubileum Otce Jiřího Svobody. Známe jej od svých studentských let a v H.N. jsme mu vděční za jeho vytrvalou spolupráci a pochopení. - Drahý Otče Jiří, přijměte i naše upřímné blahopřání z Chicaga. Bůh Vás ve zdraví uchovej a žehnej Vám.

Vděčně

Fr. Vojtěch Vít, O.S.B.

PŘIJĎTE SE PODÍVAT NA DLOUHO OČEKÁVANOU ZÁSILKU KERAMIKY Z ČESKOSLOVENSKA

Velké množství a mnoho novinek jako: Mísy na buchty, Koutníky, talíře (15 inčů) s nápisy „Věrné milování“ nebo „Ej od Buchlova větr věje“, také nové vzory talířů a mísy různých velikostí, soubor pět muzikantů, čtury, poličky s miniaturním nádobím, figurky, vázičky, košíky atd.

Dlouhohrající rekordy, kazety, české knihy, slovníky a učebnice, kuchařské knihy, granáty, „4711“ německá kolínská voda, šátky na hlavu, mlýnky na maso, na mák nebo na housku, kráječe knedlíků, kuchařské potřeby, čaje, koření a mnohé jiné.

Pište si o ceníky.

Autoatlas Československa, \$6.50, poštou \$7.75.

Československo automapa, \$3.25, poštou \$4.00.

Mapa Československa, \$1.95, pošt. \$2.50.

Trnka N.: Česko-anglický a anglicko-český kapesní slovník, \$5.95, pošt. \$7.20.

Hais K.: Anglicko-český a česko-anglický kapesní slovník, \$6.50, pošt. \$7.75.

TUZEX

Potravinové balíčky beze cla nebo dárkové poukázky do Československa - vyřizujeme nejrychlejší cestou - spolehlivě a zaručeně. Seznam zdarma.

F. PANCNER, Inc. 6514 West Cermak Rd.,
BFRWYN, ILL. 60402 ☎ (312) 484-3459.

Obchodní Denně od 9:30 hod. ráno do 6:00 hod. večer.
hodiny: V sobotu od 9:00 hod. ráno do 6 večer.
V neděli zavřeno.

Our 105th Year

**SECOND
FEDERAL
SAVINGS**

Member of
Federal Home Loan Bank System

Road 12 & Grand Ave.
FOX LAKE, ILL. 60020
☎ 587-6311

INSURED SAVINGS
—up to \$100,000.00—
by Federal Savings and
Loan Insurance Corp.

A FRIENDLY
SAVINGS
INSTITUTION
SERVING A GREAT
COMMUNITY

SAVING IS
CONVENIENT
HERE!

Every feature of our
association is designed
with safety, increased
earnings and conveni-
ence for you in mind.

For your convenience:
— a Save-by-Mail plan,
— easy-to-serve-you
office facilities,
— fast service,
— free parking.
Come in.
Satisfying friendly service.

CORNER
26TH & PULASKI
CHICAGO, ILLINOIS 60623
PHONE: 277-8500

7345 W. 25TH ST.
N. RIVERSIDE, IL. 60546
PHONE: 442-5700

MINARIK'S BAKERY

FINEST CZECH PASTRIES AND COOKIES
WE SPECIALIZE IN
PARTY AND WEDDING CAKES

Možno
objednat
telefonem:
laskavá
a rychlá
obsluha česky
i anglicky

- Všechny pekařské a cukrářské výrobky
- Evropské speciality
- „Special Homemade“ cukrovi
- Velmi chutné máslové housky a štrúdl

5832 W. Cermak Rd, Cicero, Ill. 60650
OLympic 2-2854

Sedlák a kardinál

(Pokračování ze str. 1)

socialistického vývoje v Československu..." Jinými slovy: „že to, co se snad hodí pro zaostalý SSSR nelze slepě aplikovat na zcela jinou hospodářskou a politickou tradici Československa."

Hlavním dokumentem letošního jara 1988 je petice o svobodu pro římskokatolickou církev v Československu. Mezi 31 požadavky tohoto dokumentu jsou mimo jiné tato na Západě samozřejmá práva: oddělení státu od církve, konec státního veta proti jmenování nových biskupů Vatikánem, větší svoboda pro náboženské publikace, obnovení klášterů, řeholních kongregací a vyučování náboženství. Tento dokument podepsalo už při nejmenším 440,000 osob, nejen katolíků, nýbrž i jiných křesťanů a liberálů. Toto je neuvěřitelné ve státě, kde v posledních 20 letech byl každý projev veřejného nesouhlasu přísně potlačován. Kontrast, který existuje mezi původci veřejné petice, vyslovenými požadavky i samotným slovním vyjádřením u těchto dvou programů výmluvně ukazuje, že mezi jarem obou zmíněných let - 1968 a 1988 - vývoj věcí v Československu urazil dlouhý kus cesty.

Dramaturg a vůdce oposice Václav Havel, signatář a jeden ze zakladatelů „Charty 77" zdůraznil, že původ Pražského jara je nejen nutno hledat ve vedení komunistické strany, nýbrž také v „tlaku zdola", neboli u nekomunistických intelektuálů a žurnalistů, kteří v té době ještě většinou byli oficiálně komunisty, anebo aspoň socialisty. Trvalým symbolem Pražského jara 1968 není ani dělník ani kněz, nýbrž sám předseda komunistické strany Alexander Dubček. Jeho heslem byl ve skutečnosti neproveditelný protismysl - „komunismus s lidskou tváří".

Letošní „petice věřících" z jara 1988 přišla „zdola".

Letošní petice věřících nemohla být naproti tomu víc nekomunistickou, protože její autoři nikdy komunisty nebyli a sotva by mohla pocházet více „zdola". Tu opravdu podepsal lid. Není dílem ani členů komunistické strany, ani pražských intelektuálů, ba ani ne církevní hierarchie. Původně je dílem jednoho zbožného moravského venkovana, bývalého svobodného hluboce věřícího rolníka - čtenářům H.N. již dobře známého vězně a považovaného

komunisty za „blázna" Augustina Navrátila.

US novinář E. Marston navštívil Augustina Navrátila v jeho rodné vesnici.

Odhodlal jsem se proto navštívit pana Navrátila v jeho zapadlé moravské vesnici Lutopecny u Kroměříže. Jeho statná žena s červenými lícemi, v ošumělých pracovních šatech, právě zametala dvorek před rolnickým stavením, když jsem přišel k jejich skromnému domku z červených cihel. „Zrovna je na záhumenku", řekla paní Navrátilová, když jsem se jí na Augustina dotazoval. Bez dalších výkladů sedla na jízdní kolo a jela pro něho. Mezitím jsem si prohlížel jejich krásy, slepice a zrezavělé hospodářské nářadí vzadu za domkem a obrazy s náboženskými náměty uvnitř jejich hlavní světnice. V ní stál kolem stěn asi tradiční selský hrubý dubový nábytek, ale byl jsem překvapen spoustou knih na přistěnných jarmarácích a poličkách. Jsou všeho druhu, náboženské i jiné: sbírka čs. zákonů a nařízení, francouzština pro samouky a překlad děl Marka Twaina. Jejich vlastníci patří zřejmě do rodiny lidových písmáků. Tu přišel sám pan Navrátil: zavalitý, v zahradním pracovním úboru, přímého a průbojného pohledu. Upřímně a mocně mi potřásl rukou. Řekl mi, že v této končině Moravy Navrátilovi žijí už 300 let. Jeden jeho pradědeček byl místním rychtářem a jeho předkové byli sedláci. On sám chodil do školy za 2. světové války; tehdy se také obeznámil s němčinou a naučil se v kostele i ve škole rozeznávat to, co je dobré od toho, co je zlé. Už v dětství tedy poznal špatnost bezbožického nacismu a sám brzy četbou poznal, že komunismus je vlastní bratr Hitlerova nacismu, protože oba vycházejí z úplně stejných pramenů: z německých filosofů Hegla a Feuerbacha a Nietscheho pro Hitlerův nacismus). Komunisté odňali po roce 1948 jeho rodině všechny pozemky. Dnes si vydělává živobytí na místním nádraží. Jako věrný a hluboce věřící katolík, který dobře ví, proč a čemu věří, se poprvé zúčastnil protestní akce, když místní komunistické autority odstranily jeden z nesčetných křížů, které dosud zdobí mnohá pole jako „Boží muka" v celém Československu.

Pak bez okolků vyprávěl v podrobnostech o své činnosti v posledních 10 letech, zatímco jeho žena mne počastovala domácími jitrnicemi.

Řekl mi, že první svou petici

napsal v roce 1976 ve věci záhadné smrti Otce inženýra Coufala a studenta architektury Švandy. Ta obsahovala 17 bodů: druhá jeho petice z let 1984-85 měla 20 bodů a poslední, z minulého roku má 31 bodů. Pro svou první petici, která se vztahovala pouze k místním záležitostem, sehnal asi 700 podpisů. Zato pak byl poslán „na léčení" do psychiatrické nemocnice. Text své druhé petice poslal nejdříve na ministerstvo vnitra i na jiná ministerstva, na která si zrovna vzpomenu. V přiloženém dopise se ptal, zda je zákonem dovoleno ten text dát do oběhu. Stejnou věc učinil také s několika jinými dopisy, kde psal o náboženské nesvobodě a o pronásledování náboženství. Žádný z byrokratů se mu neodvážil přímo odpovědět; jeho dopisy prý byly poslány na některý jiný úřad k rozhodnutí. Nakonec se prohlásila pouze tajná policie za „kompetentní": byl vyslýchán, zadržen a pak poslán do psychiatrického oddělení vězeňské nemocnice, kde mu pak spoluvězni - skuteční zločinci a vražedci - vyhrožovali, že jej do rána zabijí. Když se pak před soudem „jednalo" o jeho případě, soudce oznámil, že prý trpí na „paranoia querulans", a že by byl ohrožením společnosti, kdyby zůstal na svobodě. Po jednorozhodnutí byl sice propuštěn, avšak na nádraží, kde pracoval, byl pak surově ztlučen „neznámým útočníkem".

Solidarita demokratického Západu dnes politickým vězněm v Československu dodává sílu a komunisty straší.

Přítom mi pan Navrátil řekl, že ve vězení mu byly velkou pomocí dopisy, které mu byly posílány z ciziny. Tyto dopisy - z Holandska, Západního Německa z Anglie a Skotska - mu dodávaly chuť do života a naději, že všechno zase dobře skončí. Požádal mne, abych (bude-li mi to možné) - za něho poděkoval jejich pisatelům, které nezná, a řekl jim, že jejich dopisy mu dodávaly duševní síly a byly mu tedy velkou pomocí. Nejvíce si vážil četných dopisů, které obdržel ze Skotska a jejichž poselství bylo zvláště vřelé a upřímné.

Potom mi ukázal svou kopírovací „mašinu" domácí výroby; vypadala jako velká kniha - i s hedvábným „kopírákem", černým inkoustem a válečkem. Řekl mi: „Mám úřední dovolení tohle mít", a přede mnou okopíroval jakýsi notářsky ověřený dopis z ministerstva kultury. Pak slavnostně prohlásil, že v Československu

„občan nemusí mít svolení k užívání rozmnožovacího stroje pro vlastní použití." Považoval to za zcela samozřejmou věc a na jeho tváři nebylo vidět žádný výraz „švejkoviny". Řekl, že jen rozmnožuje různé texty, které pak rozdává lidem, které potká. Rozmnožuje otevřené dopisy, petice, dopisy od státního prokurátora, seznamy sídelních měst uprázdněných diecézí a jiné dokumenty. Rozmnožuje je na papíru, který má zrovna po ruce: - na růžovém, modrém či bílém; v případě potřeby také na jemném balicím papíru a dokonce i na toaletním papíře. Jeho žena mu všechno píše na stroji a on to pak ihned rozmnožuje na své „báječné mašině Heath Robinson". Poslední petici rozmnožil na hrubém a už zažloutlém papíře. - Jiný jeho opis obsahoval text otevřeného dopisu kardinála Františka Tomáška, pražského arcibiskupa a českého metropolity ze 4. ledna 1988. V něm naléhá kardinál na věřící katolíky, aby stáli za jeho peticí, aby ji podepsali a rozšiřovali, protože to není nic protizákonného; pak ještě řekl závěrem: „Velmi vážně a silně zdůrazňuji, že strach a zbabělost nejsou hodny pravého křesťana. Musíme se přestat bát!"

Augustin Navrátil byl už dříve ve styku s kard. Tomáškem, Moravanem jako on, který - podpořen papežem Janem Pavlem II. - rok od roku projevuje nyní stále větší odhodlanost a otevřenost. S ním také diskutoval o textu své poslední petice o 31 článcích. V přítomnosti s ním mluví průměrně jednou za čtrnáct dní. Tato petice prý měla svůj obrovský úspěch jen proto, že byla kardinálem schválena. Od ledna 1988 pak byla v kostelích vystavena k podpisům. Sám kardinál byl nemálo překvapen zcela nečekaně velkou odpovědí na tuto podpisovou akci.

Když jsem se s ním loučil, pan Navrátil mi obřadně poděkoval za mou návštěvu a řekl, že jsem byl prvním cizincem, který do jeho domu zavítal. Nezapomněl mi ještě ukázat své krásy; proto jsem mohl tuto stat' nadepsat „Sedlák a kardinál". Viděl jsem, jak si Navrátil osvojil umění, charakteristické opoziční síly ve východní Evropě - a zejména v českých zemích, jak uvádět do rozpaků komunistické autority tím, že se „vezmou za slovo". Rovněž si osvojil kvalitu „posvátné tvrdohlavosti", kterou už dříve před ním projevovali významní odpůrci komunistické oprese jako byli například polský kardinál Wyszyński, Grigorenko a Bukovsky.

Bezpečnější, nejspíš a zanedbávaný pochlebovač soudruh Jakeš má strach uvolnit cokoliiv a proto se neví, jak dlouho ještě bude moci spravedlivé požadavky lidu policejné potírat.

Nikdo však ještě dnes nemůže předvídat kam toto všechno povede. Nový předseda komunistické strany Miloš Jakeš velmi jasně ukazuje, že v tomto výročním roce není žádná naděje na příchod nějakého nového „Pražského jara", které považuje sám za velmi nebezpečné. Na poslední plenární schůzi Ústředního výboru KS, která se konala právě 20 let po vyhlášení „Akčního programu", nový šéf čs. komunistů Jakeš prudce napadl „protikomunistické síly", jimž prý pomáhají některé západní sdělovací prostředky, způsobující v Československu nepříjemnosti „pod maskou náboženských motivů".

Na konci minulého měsíce zcela pokojná demonstrace s rozžatými svíčkami za náboženskou svobodu v Bratislavě byla také brutálně potlačena policií. Komunistické autority si však nejsou úplně jisté, kam celá „věc věřících" může dospět. Zatímco vodní kanony byly obráceny proti katolíkům, aktivistům, seskupení v koalici „Charty 77", - které by bylo dnes už téměř možno považovat za „starou oposici" - jsou nyní činnější než byli kdy jindy.

Někteří z nich začali letos v lednu vydávat měsíčník „Lidové noviny", určené pro širší veřejnost, s krátkými přehledy zpráv, fotografiemi, nákresey, ba i zvláštní písní pro každý měsíc. Většina článků v nich je podepsána a redaktoři udávají plná jména jejich autorů. Přesto jsou však tyto lidé dosud na svobodě. V každém čísle letošního roku právě na místě, kde jsou uváděna jména redakčního personálu, byl nákresem smutně se dívajícího nemluvně z roku 1988, které mělo na ústech velký „náhubek" a k jehož kotníku byla žetězem přivázána obrovská koule, na které bylo napsáno „1968".

(Volně přeloženo z „The Spectator" ze 16. dubna 1988)

BARRINGTON OWNER RELOCATING

For sale 3/4 acre in Barrington Willage with 3 BD house, 1 1/2 BA, L-shape DR hardwood floors, FR with FPL and BAR; Two car garage. \$163,900 only. - Call Libby ☎ (312) 381 - 0500 R. Starch & Co.

Washington. — Nějací snad „hluchoněmí plánovači“ zahraniční politiky vůči Latinské Americe v Reaganově administraci nabídli, že zruší obvinění proti gen. Noriegovi, diktátoru Panamy, z pašování omamných drog do USA, výměnou za jeho slib, že rezignuje ze své funkce vrchního velitele panamské armády, vzdá se své vládní moci a odejde do vyhnanství - snad 12. srpna 1988 u příležitosti 5. výročí jeho uchození vládní moci po tragické smrti gen. Omara Torrijose při leteckém neštěstí. Také jím jmenovaný prezident Manuel Solís Palma by si mohl dále podržet svou funkci. Noriegovi by pak bylo dovoleno vrátit se do Panamy po celonárodních volbách v roce 1990. O této věci se prý vedou diskuse s Noriegou, avšak zatím v tom nebylo dosaženo žádného narovnání. Noriega sám tvrdí, že tato jednání „úplně ztroskotala“. Vůdci politické opozice Panamy vyslovili s tímto záměrem US vlády naprostý nesouhlas. Říkají, že Spojené státy pouze hledají cestu, jak se dostat ven z této zbytečně zapletené situace v Panamě; myslí prý pouze na sebe a ne na to, co je dobré pro Panamu. Opravdové vyřešení nynějšího zmateného stavu Panamy by prý musilo obsahovat nejen odchod Noriegy, nýbrž i propuštění 10 až 15 jeho vrchních spolupracovníků a držitelů vládní moci v Panamě, včetně presidenta Solíz Palmy, dosazeného Noriegou. Také by musila být zrušena censura tisku a musily by být obnoveny občanské svobody, suspendované Noriegovým vyhlášením výjimečného stavu. Noriega tvrdí, že bezúspěšným zasahováním Spojených států do vnitřních záležitostí Panamy se ve skutečnosti jeho posice jen stále více posiluje. Jeho vláda právě pomýšlí na vytvoření národní panamské měny, která by nahradila US dolary, jež jsou dosud panamským oběživem. - Je na bředni, že dokud má Noriega v rukou armádu, jejíž nejvyšší důstojníci se mu zap-

rodali účastí na jeho obrovském zisku z pokoutného prodeje drog, Noriega se vlády nevzdá. Znalce panamské situace by pak nepřekvapilo, že po svém diplomaticky papírovém vítězství nad USA - (v době Ortegova udržení se v sedle v Nikaragvě) - přihlásí se najednou i Noriega otevřeně do tábora „socialistických neangažovaných zemí“ po vzoru Fidela Castra, který jej v jeho nynějším odporu k USA všemožně podporuje.

● ● ●
Varšava. — Jak známo z denního tisku, posledních tisíc stávkujících dělníků v Leninových závodech v Gdaňsku 10. května se náhle rozhodlo skončit svou stávku, když nemohli obdržet od komunistické vlády svůj přední požadavek, opětné dovolení existence svobodné unie Solidarita. Lech Walesa řekl, že tato stávka neměla úspěch, protože jí chyběla podpora ze strany celého polského národa. Přátelé Solidarity se však prý nevzdávají dalšího boje za obnovení Solidarity a v případě potřeby začnou stávkovat znovu. - Tak 12. května se v Polsku už žádné stávky nekonal; od 24. dubna až do tohoto dne bylo v Polsku celkem 6 větších stávek. Jejich hlavní příčinou bylo značné zvýšení cen životních potřeb, zejména potravin a zdrojů energie, když vláda v rámci „ekonomického reformu“ drasticky snížila anebo úplně zrušila své subvence na tyto věci denní potřeby. Walesa přiznal, že tato stávka ukázala, kde je síla stávkujících a zároveň kde jsou bezmocní.

● ● ●
Bejrút. — Dne 14. května za 10 dnů bojů mezi pro-syrskými a pro-iránskými šíjitskými milicemi ve dvou táborech palestinských uprchlíků v Bejrútu, počet mrtvých činil 211 a počet zraněných 586. Celých 60 % tamních obyvatel uprchlo, zatímco zbývající se skrývali ve sklepích a v protiletadlových úkrytech. Obě mezi sebou bojující milice užívaly tanků a dělostřelectva. Protože uzavřená

LETEM

SVĚTEM

příměří byla ihned porušována, od 13. května začala do těchto bojů zasahovat syrská armáda s cílem dosáhnout jejich skončení. Dne 15. května už bylo na místech 7,500 syrských vojáků a 500 tanků; obě strany byly vyzvány, aby složily své zbraně.

● ● ●
Moskva. — V posledních týdnech sovětský denní tisk dal jasně na vědomí sovětským politickým aktivistům, že jim nebude trpěno úsilí založit jakoukoliv politickou stranu - ani socialistickou - která by byla rozdílná od komunistické. Disidenti totiž v rámci Gorbačovovy glasnosti založili v SSSR stovky skupin a klubů, kde se debatuje o demokratických reformách; tyto skupiny se v žádném případě nemohou považovat za politické strany. V této souvislosti 9. května v Moskvě policejní milice vnikla násilně do klubovny, kde asi 100 sovětských disidentů se zúčastnilo schůze, na které se debatovalo o možném založení nové politické strany „demokratického sjednocení“, která by byla rozdílná od komunistické vládnoucí strany. Přitom bylo zatčeno 6 předních přítomných aktivistů, včetně Sergeje Grigorjantse, redaktora nové nezávislé publikace „Glasnost“, který pak byl odsouzen na týden do vězení, protože se dožaduje vytvoření nové politické strany. Dalšíh pět zatčených také náleželo k redakčnímu personálu publikace „Glasnosti“. - Sám Gorbačov pak 11. května promluvil ke komunistickým redaktorům a ideologům o své glasnosti. Řekl, že jeho reformní program, který má za cíl „obrodu sovětského ekonomického a politického života“, vyvolal v sovětských sdělovacích prostředcích ostré spory mezi zastánci reformu a obhájci starého řádu, což pak vyvolalo zmatky v myslích mnohých sovětských občanů. Z nich se pak někteří mylně domnívají, řekl Gorbačov, že perestrojka znamená cpuštění tradičních komunistických ideálů. Dokonce prý vznikají zvěsti, jako by uvnitř vládnoucího Politbyra docházelo k ideologickým roztržkám mezi reformisty a konservativci. Gorbačov ujistí uje přítomné, že si o těchto věcech nemají dělat zbytečné starosti, protože Politbyro „ve svém celku“ už dalo svůj souhlas k tomu, aby jeho perestrojka nyní přešla z fáze hesel do fáze činů a uskutečňování, ačkoliv to nutně způsobí různé poruchy a nesnáze. Filosofie perestrojky pak

prý bude definitivně schválena jako zákon na historické červnové konferenci komunistické strany, prvního druhu od roku 1941.

● ● ●
Kábul. — Podle ustanovení ženevské úmluvy mají Spojené národy poslat do Afghánistánu a Pakistánu na dobu 20 měsíců skupinu 50 vojenských a 40 civilních pozorovatelů, kteří mají dohlížet na náležitě zachování ženevských ustanovení o příměří. Podle ženevské smlouvy podepsané Pakistánem a Afghánistánem, zaručené zároveň Spojenými státy a Sovětským svazem, sovětská armáda o 115,000 vojáků má do devíti měsíců opustit území Afghánistánu a 5 milionů afghánských uprchlíků se má v té době vrátit z Pakistánu a z Iránu domů. Dne 10. května však Gulbuddin Hekmatyar, vrchní velitel koalice sedmi afghánských odbojových skupin, autoritativně prohlásil, že jeho partyzáni neponesou zodpovědnost za bezpečnost personálu OSN, protože nepodepsali ženevskou smlouvu; v žádném případě však nebudou na pozorovatele Spojených národů úmyslně útočit. Pouze nepovažují za svou zodpovědnost zajištění jejich bezpečnosti; budou dále bojovat proti kábulské komunistické vládě, a to až do jejího pádu. V brzké době prý také budou jmenovat svou vlastní „zatímní vládu“ v Afghánistánu a budou usilovat o dosažení jejího mezinárodního uznání.

● ● ●
Ženeva. — Dne 12. května US státní tajemník George Shultz a sovětský ministr zahraničí Eduard Ševardnadze prohlásili v Ženevě, že USA a SSSR už mezi sebou urovnaly hlavní problémy, vztahující se k ověření plnění smlouvy o odstranění dálkových střel středního dopalu, podepsané Gorbačovem a Reaganem v prosinci 1987 ve Washingtonu. Podle této smlouvy SSSR má odstranit svých 683 střel a USA svých 364 střel, jejichž dopal je od 300 do 3,400 mil. US senát obou politických stran chce mít však zcela oprávněně zajištěno, že Sověti nebudou podvádět. Tři US senátní komise budou nyní zkoumat, zda záruky, dané sovětskými delegáty v Ženevě, jsou dostačující. Bude-li US senát sovětskými zárukami uspokojen, pak by tato smlouva mohla být schválena ještě před vrcholnou konferencí v Moskvě, která má začít 29. května. První reakce US senátu

na záruky, dané Sověty v Ženevě, byly prý příznivé. Shultz však zároveň řekl, že kvůli složitosti věcí nebude možno připravit na tuto konferenci další projektovanou americko-sovětskou smlouvu o omezení strategických nukleárních střel dalekého dopalu o 30 až 50 %. - Státní tajemník Shultz se po skončení moskevské vrcholné konference 3. června odebere opět na Blízký východ, aby se pokusil přesvědčit izraelské a arabské vůdce, aby se rozhodli zahájit vyjednávání o samostatné Palestinců na okupovaných územích Gázy a Předjordánie a spolu hledali konečné urovnání problému Blízkého východu. Ačkoliv Shultz za své poslední cesty na Blízký východ neměl žádný úspěch, přesto prezident Reagan i arabští a izraelské vládcí naléhají na to, aby se o to pokusil znovu. Neví se, zda byly učiněny některé změny v původním americkém návrhu na řešení palestinského problému. Shultz by zůstal na Blízkém východě až do schůze ministrů zahraničí zemí NATO, která se bude konat v Madridě ve dnech 9. až 10. června. Zájezd na Blízký východ umožní Shultzovi přinést všem US spojencům v NATO nejnovější informace o průběhu jednání na Středním východě.

● ● ●
Washington. — Podle zprávy federálního statistického úřadu ve Spojených státech stále vzrůstá počet dvojic, které žijí společně jako manželé „na zkoušku“ - bez uzavření manželství civilního či církevního. Dvojice žijí v tomto volném svazku proto, aby se v případě neshod mohly snadno rozejít bez potřeby placení rozlukového řízení a hádání se o „alimity“. Tím se zároveň zřikají ochoty vybudovat si navzájem trvalý vztah neboli postupně vychovávat svůj charakter tak, aby jejich svazek se stal trvalým. V roce 1985 bylo v USA 2 miliony takových dvojic, v roce 1986 pak 2,2 milionu a vloni už 2,3 milionu. Asi 700,000 těchto dvojic plodí a vychovávají děti; ostatní jsou bezdětné. Kromě toho v USA ještě prý 1,5 milionu dvojic téhož pohlaví žije spolu jako by byli manželé; US vědci je totiž „učí“, že homosexualita - mužská či ženská - je určená dědičně a že tedy proti ní nelze nic dělat. Katolická církev ji však považuje za egoistickou lenost a protipřirozený návyk mravně závadný, kterého člověk je schopen se zbavit. Tisíciletá

Vyrizujeme spolehlivé letenky, ubytování
v hotelích, půjčky aut, návštěvy Vašich
příbuzných z Československa,
tuzexové objednávky,
Dobrá služba zákazníkům
je naší mnohaletou osvědčenou zásadou.

CIHAK WORLD TRAVEL, INC.

6302 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILL. 60402

Phones (312) 795-9050 — Chicago (312) 242-6110

životní zkušenost a zdravý rozum ukazují, že v tom má pravdu. Moderní US mládež odcizená od náboženství, často není vedena ani příkladem rodičů k zachování přirozené tradiční sexuální morálky, na což dříve či později, těžce dopláčí sama, ale i celá rodina. Nyní dokonce přišlo na jevo, že se v USA rozmáhají případy „autoerotického udušení“, které sice existovalo už za starého Říma, a které i dnešní lékaři často dosud považovali - a nikoliv jen u mladistvých - za sebevraždu oběšením. Náhlá smrt je zaviněna tím, že nejčastěji mladí chlapi (ale i děvčata) v pubertě - (stalo se to však už i ženatým a vdaným lidem středního věku) - si uváží při masturbaci či souloží provaz kolem krku, aby při orgasmu dosáhli údajně jeho trvání tím, že na chvíli přestanou dýchat. A tak se už nescíslněkrát stalo a stává, že vydechnou „v tělesné blaženosti“ naposled.

Wellington. — Vláda Nového Zélandu oznámila 12. května, že Francie právě provedla svůj už 96. pokusný podzemní výbuch nukleární bomby v oblasti jižního Pacifiku; prý šlo o bombu o síle 20 kilotonů, rovné atomické bombě, kterou v roce 1945 USA svrhly na Hirošimu. Mezi Novým Zélandem a Francií, která už od roku 1975 provádí v této oblasti své pokusné nukleární výbuchy, jsou kvůli tomu diplomatické vztahy napjaté.

Buenos Aires. — Bývalý argentinský generál Carlos Suarez Mason, 64-letý, který se dopustil zločinů za „špinavé války“ v sedmdesátých letech, kterou režim generálů vedl proti politické levicové opozici, byl nyní 9. května extradován do Argentiny, aby se tam ze svých činů zodpovídal před soudem. Suarez Mason uprchl v roce 1984 do USA, kde žil v San Franciscu pod krycím jménem. Mimo jiné mu je vytýkáno, že rozkázal bez soudu vraždu 39 mladých lidí, podezříváných z příslušnosti k zakázané komunistické straně. Mason nedávno podal odvolání proti rozhodnutí US soudu o své deportaci, avšak Nejvyšší soud ve Washingtoně jeho odvolání zamítl. V Buenos Aires byl ihned po příletu odveden do ústředí federální policie k výslechu.

Manila. — Filipinský vojenský soud odsoudil 10. května 107 vojáků kvůli jejich účasti na nezdařeném pokusu o státní převrat proti vládě presidentky Aquinové v lednu 1987. Plukovník

Oscar Conlas, který vedl útok na manilskou televizní stanici, a šest dalších důstojníků bylo odsouzeno ke 12 rokům nucených prací. - V Manile 10.000 přívrženců bývalého presidenta Marcosa demonstrovalo, aby mu byl dovolen návrat do Filipin u příležitosti pohřbu jeho matky, která zemřela ve věku 95 let. Vláda Aquinové odmítla dát k tomu dovolení, protože by tím byla ohrožena národní bezpečnost; Marcosovi přívrženci by toho totiž využili k pokusu o státní převrat. Také nebyl vzat žádný ohled na Marcosovo ujištění, že by sám případně uznal režim presidentky Aquinové; věrnost slibům totiž není Marcosovou silnou stránkou. Mohli mu však tělo mrtvé matky poslat v rakvi, kam by si býval přál. Peněžní prostředky na to Marcos má.

Londýn. — Podle oznámení západních specialistů vesmírové techniky sovětská umělá družice „Cosmos 1900“, vypálená do vesmíru v prosinci 1987, poháněná radioaktivními isotopy, provádějící vojenskou výzvědnou činnost, se vymkla z kontroly ze země a čeká se, že za několik měsíců se zřítí na zemský povrch. Podle zprávy sovětské zpravodajské služby TASS prý tato družice má na palubě radioaktivní materiál a spadne na zemi letos v srpnu či v září. Prý tím však nehrozí žádné nebezpečí radioaktivního znečištění zemského povrchu. Američtí specialisté však vyslovují své rezervy vůči tomuto ujištění: prý je opravdové nebezpečí, že tentokrát radioaktivní trosky ze sovětské družice zemský povrch znečistí. V lednu 1978 trosky podobné družice Cosmos 954, která byla poháněna 110 librami radioaktivního urania, spadly v Kanadě a způsobily tam radioaktivní znečištění rozsáhlého, na štěstí však neobydleného území. Dne 25. ledna 1983 pak družice „Cosmos 1402“ se zřítíla do Indického oceánu, avšak nepůsobila tam žádné znečištění, protože radioaktivní hmoty mohly být vešs z družice vyhozeny a spálily se ve styku se vzduchem. U družice Cosmos 1900 však radioaktivní hmoty v družici zůstaly, protože družice se vymkla sovětské kontrole příliš brzy. Dnes ještě není možno přesně předvídat, kde a kdy trosky družice na zem dopadnou: přesnou dobu dopadu a ohrožené území bude možno vědět teprve několik hodin předem.

Jeruzalém. — Izraelská vláda nyní podniká „administrativní

kroky“ pro skončení palestinských nepokojů. Rozkázala, že všichni Palestinci v územích Gázy a Předjordánie si nyní musejí opatřit průkazy totožnosti, a to na základních izraelské armády. V území Gázy se už s vydáváním nových průkazů začalo. Všichni dospělí Palestinci jsou izraelskými vojáky donuceni odebrat se do vojenských základů a odevzdat tam své staré průkazy, aby obdrželi nové. Podzemní vůdci sice vybízejí lid, aby v této věci s Izraelem nespocoval, avšak vojáci nutí Palestince tomuto rozhodnutí se podříditi. Na novém průkaze je také zaznamenáno, byla-li příslušná osoba kdy uvězněna; Palestinci vědí, že to znamená možné zbití izraelskými vojáky či policisty při každém ukázení průkazu své totožnosti. Za těchto nepokojů bylo uvězněno celkem asi 7.000 Palestinců. Izraelské autority také začnou od Palestinců vymáhat zaplacení všech opomenutých daní a uvalovat vysoké pokuty na palestinské obchodníky, kteří za nepokojů dováželi bez izraelských licencí potraviny, či jiné životní potřeby. Ti z Palestinců, kteří chtějí uzavřít sňatek, rozloučit své manželství či žádají o rodný list, musejí dokázat, že splnili všechny své povinnosti vůči izraelské vládě, a že zaplatili všechny své daně a pokuty. Odevzdáním starých průkazů totožnosti bude také možno vypátrat falešné průkazy a uvěznit jejich držitele. Vrchní izraelské armádní velitelství na území Gázy prohlásilo, že Palestincům, kteří se vzbouřili, se má dát takto jasně na vědomí, že jedině Izrael je vládcem, který vydává zákony, jichž Palestinci musejí poslouchat. Ministerský předseda Shamir se v průvodu tělesné stráže šel projít po Hebronu; tím prý chtěl ukázat, že bouře Palestinců jsou už pod kontrolou, a že židé se nyní v plné bezpečnosti mohou odebrat „všude ve své zemi“. Ministr zahraničí Peres pak prohlásil 11. května v Chicagu, že Palestinci už ustávají od svých demonstrací, protože si uvědomili, že tím stejně niče nedosáhnou, ani hmotně ani politicky a že nakonec na to sami musejí doplatit.

Paříž. — Nový francouzský ministerský předseda, socialista Michel Rocard, řekl 13. května, že ve Francii bude nutno co nejdříve zorganizovat také volby do národního shromáždění, protože poslanci politického středu by byli v opozici proti jeho nové politice. Nová většinou socialistická vláda, prý potřebuje mít také parlamentní

většinu, aby mohla náležitě plnit své poslání; proto by se nové volby do parlamentu měly konat bezodkladně. Rocard naznačil, že president Mitterrand možná brzy oznámí rozpuštění parlamentu a nové volby by se pak mohly konat už v příštím měsíci.

Toronto. — Nakladatel Ernst Zundel, německého původu, 49-letý, byl 13. května odsouzen kanadským soudem k 9 měsícům vězení, protože „vědomě šířil falešné zprávy“. Vydal totiž 32. stránkový pamflet, ve kterém tvrdil, že prý nacistický holokaust proti židům nikdy neexistoval, že plynové komory jsou výmyslem, a že nacisté nikdy neměli v úmyslu vyhladit židy; všechny fotografie o těchto věcech prý jsou podvržené. Soudce rozhodl, že dokumenty o holokaustu jsou pravdivé, a že naopak je lživé a podvodné Zundelovo tvrzení v jeho pamfletu. Zundel, který vemigroval do Kanady v roce 1958, se nikdy nestal kanadským občanem a proto by také mohl být deportován.

Bangkok. — Vrchní správa Úřadu OSN pro uprchlíky oznámila, že Thajsko letos začalo brutálně prosazovat svůj zákon z roku 1977, kterým se zavíraly hranice země pro všechny uprchlíky. Od konce ledna 1987 thajské pobřežní policii čluny „zatlačují“ zpět do moře čluny vietnamských, kambodžských a laoských uprchlíků z thajských teritoriálních vod, a to tak, že často dotěchto člunů vrážejí v plné síle. V důsledku toho tak letos prý zahynulo na moři už asi 170 vietnamských uprchlíků; počet jiných uprchlíků nemohl být zjištěn. Některé čluny s uprchlíky před komunisty, vytlačené z Thajska, pak byly přijaty v Malajsku. V důsledku těchto násilných akcí ze strany

Thajska prý silně klesl počet Vietnamců, kteří se do thajských vod odváží vplout.

Tripoli. — V severolibanonském městě Tripoli dne 23. dubna vybuchlo uprostřed tržiště se zeleninou auto plné třeskařin; výbuchem bylo zabito 54 lidí a 111 dalších bylo zraněno. Dne 24. dubna pak 15 zraněných lidí svému zranění podlehl, takže mrtvých už je 69. Také byly zničeny okolní domy a auta na ulici. Dosud žádná teroristická skupina si nepřivlastnila zodpovědnost za tento čin, jehož motivy rovněž zůstávají neznámé.

Chartúm. — Podle zprávy britské televize země Třetího světa, které si chtějí ilegálně koupit obohacené uranium, aby se mohly stát schopnými vyrábět atomické zbraně, mohou toho snadno docílit na „černém trhu“ v Chartúmu, hlavním městě Sudánu. Sudánská vláda sice s rozhodností popřela, že by takový trh v Chartúmu existoval, avšak ihned dala zatknout sudánské policejního důstojníka Assema Kabashi-ho, který tuto informaci britské televizi odhalil. Kabashi řekl, že v Chartúmu se prodává kilogram obohaceného urania za 3 miliony dolarů. V r. 1987 prý koupily v Chartúmu obohacené uranium Libye, Irán, Irák a Izrael; jinak jsou prý tamtéž pravidelnými zákazníky i jiné země, které usilují o schopnost vyrábět plutonium pro nukleární zbraně: Argentina, Brazílie, Jižní Afrika, Pakistán a možná i Indie, která už má schopnost provést nukleární explozi. - US výzvědné autority říkají, že obohacené uranium, podloudně prodávané v Chartúmu, je patrně kradeno z atomických centrál v západní Evropě.

**Save, Invest
and Insure
Your Investments
Right Where You Bank!**

MidAmericaFederal

Savings and
Financial Services

Hugo Koranda
• Chairman of the Board, Emeritus

Cicero
5900 W. Cermak
863-6700

4830 W. Cermak
656-1770

Riverside
40 E. Burlington
442-9700

Clarendon Hills
55th & Holmes
325-7300

LaGrange Park
1921 E. 31st St.
579-1400

Wheaton
250 E. Roosevelt
653-4800

Western Springs
40 W. 47th St.
246-8990

St. Charles
2600 E. Main St.
377-2100

Naperville
1001 S. Washington
420-1001

9 E. Ogden Ave.
420-8000

Účelové vraždy kňazov

Vraždy kňazov

„Cirkev sa znovu musí naučiť báť sa“, povedal na začiatku „normalizačnej éry“ bývalý štátny federálny „cirkevný šéf“ Karel Hruza. Ako vysoká šarža tajnej polície veľmi dobre poznal zbraň zastrešovania. Počas jeho „pontifikátu“ boli na Slovensku viacerí kňazi prepadaní, dobití, ťažko ranení, ba dokonca aj usmrtení. Niekoľko príkladov.

17. júla 1974 našli pátra L'udovíta Alojza Sénašihu, farára u sv. Františka Xaverovského v Trenčíne, mŕtveho v jeho byte. 1. marca 1977 zomrel Jaroslav Rusnák, farár v Bratislave - Trnávke, na údajnú otravu plynom. Koncom júna 1979 prišiel o život pri páde z lešenia tajne vysvätený kňaz Milan Gono, ktorý pracoval ako väzeň na stavbe. Ako príčina smrti sa oficiálne uvádzal „pracovný úraz“, obyvateľstvo však tomu od začiatku neverilo. 24. februára 1981 v Bratislave našli v byte mŕtveho tajného kňaza a rehol'níka Premysla Coufala. Celé telo, najmä tvár, nieslo stopy strašného týrania. Že išlo o samovraždu - úradné oznámenie o príčine smrti - neveril nikto, kto videl jeho mŕtvolu. 24. júla 1983 zastrelil istý návštevník vo dverách fary Alojza Schmiestera, farára v Pate.

Kriminálna polícia dodnes neosvetlila vraždy týchto a iných kňazov a neobjavila vrahov resp. ich zákulisných bosov.

Štefan Polák

Prípado 47-ročného Štefana Poláka, farára v Borovciach pri Piešťanoch, je mimoriadne pozoruhodný nielen preto, že

táto hrôzostrašná vražda jednoznačne nasvedčuje na zastrešovacie úsilie tajnej polície, ale aj preto, že sa odohrala už v období Gorbačovovej glasnosti a perestrojky.

Polák navštívil v roku 1986 Rím, kde mal št'astie hovoriť so Svätým otcom. Po návrate domov bolo na jeho správaní badat' hlbokú zmenu. Pretrhol styky s Pacem in terris a zasvätil svoju farnosť Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Čoskoro nato začal dostávať anonymné telefonáty s vyhrázkami, že ho zabijú. Trvalo to asi rok. Polák to raz dokonca spomenul v kázni.

7. októbra na sviatok Panny Márie Ružencovej navštívil Polák svojho priateľa Rudolfa Vaška, farára vo Veľkých Kostolanoch. Bol veľmi nepokojný a asi päťkrát vyšiel von pozrieť sa, či už poňho nejde tajná polícia.

V ten istý večer zastala na kraji Boroviec červená škoda s poznávacou značkou PX (okres Považská Bystrica). Vystúpili z nej piati muži, fajčili a celú noc dôkladne pozorovali každý pohyb v obci.

Iná skupina mužov vnikla medzitým do farskej budovy. Vystúpili na povalu a na každej strane strechy vybrali niekoľko škridlic, aby mohli nerušené sledovať okolie.

Asi o jedenástej hodine v noci doviezli známi Poláka domov. Vo dvore ho niekto zrazil na zem. Na tom mieste našli na druhý deň starí manželia, ktorí mu opatrovali hydinu, kalužu krvi. Mysleli si, že pán farár v noci zarezal sliedku, a krv umyli.

8. októbra sa konala v Piešťanoch rekolekcia (akýsi druh duchovnej obnovy pre kňazov). Polák neprišiel. A

neprišiel ani popoludní do Trebatíc, kde mal pochovávať. Kostolník spolu s istým kňazom sa teda pobrali na faru do Boroviec. Na ich zvonenie a klopanie nik neotváral, preto v zlej predtuche vyvalili dvere. Kňaza našli mŕtveho, pripútaného tenkým drôtom k horúcemu radiátoru. Drôt sa na rukách zarezal až do kosti. Ústa mal plné papiera a prelepené páskou na koberce. Na celom tele bolo vidno stopy najsurovšieho týrania a tvár bola zohavená na nepoznanie.

Podľa pitvy dostal Polák osem bodných rán nožom, mierených však tak, aby nevykrvácal. Údery a kopance zapríčinili odtrhnutie sleziny a pečene. Lekárka, ktorá previedla pitvu, sa vyslovila, že také dokaličené telo ešte nevidela. Podľa mienky lekárov utrpenie kňaza trvalo 4-5 hodín.

Kto boli páchatelia?

Ohavná vražda vyvolala v obyvateľstve hrôzu. Všade sa vynárali otázky a dohady, kto sú vrahovia a aké mali dôvody.

Slovenský stranícky orgán Pravda pohotovo vyhlásil, že ide o lúpežnú vraždu. Toto tvrdenie vyvracia skutočnosť, že páchatelia nič neodcudzili, ani väčšiu sumu peňazí, určenú na opravu kostola, ani zlatý krížik z krku obeť, ani drahé elektronické prístroje.

Vedúci tajomník Okresného výboru KSS v Tranve Anton Nehaj si už 8. októbra predvolal predsedov strany vo väčších podnikoch a inštitúciách trnavského okresu a vyhlásil, že vražda bola pomsta manželov, ktorých ženy Polák zvädzal. Táto verzia sa dost' rošírila, neskôršie vyšetrovanie však ukázalo, že je to číra lož.

Podľa mienky niektorých ľudí Poláka priamo alebo nepriamo zlikvidovali bezpečnostné orgány, lebo po návrate z Ríma pretrhol s nimi všetky styky. Jeho priatelia a známi protirečia domnienke, že Polák spolupracoval s bezpečnosťou. Dôvodia tým, že návštevy eš-tébákov na fare v Borovciach v žiadnom prípade nemožno pokladať za dôkaz jeho spolupráce. Títo nevolaní hostia „poctia“ svojou návštevou, koho chcú. Sľubujú si od toho okrem

iného, že dotyčného kňaza skompromitujú a spochybnia jeho vierohodnosť v očiach spolubratov a veriacich.

Štvrtá verzia. V období ideologickej dezorientácie a neistoty straníkov, ktorú spôsobili na jednej strane Gorbačovove novoty a na druhej strane stále rozhodnejší postoj obnovujúcej sa cirkvi na Slovensku, bolo treba vyvolať a upevniť medzi kňazmi a katolíckymi aktivistami psychózu strachu, a tak zabrániť, aby toto obdobie nevyužili na „náboženskú propagandu“. Polák bol teda účelovou obeťou. Prečo práve on, ostáva nateraz otáznikom. Všetko nasvedčuje na pravdivosť hypotézy.

Kruh sa uzatvára

Hneď po objavení vraždy začala polícia rozsiahle pátranie. Vypočúvala viacero stovák občanov z Boroviec a filiálok. Z otázok a tvrdení vyšetrovateľov predvolaní zistili, že polícia už niekoľko dní pred vraždou neustále pozorovala farskú budovu, identifikovala a zaznamenala si mená všetkých návštevníkov. Za týchto okolností je nemysliteľné, aby sa vo fare bolo niečo odohralo bez vedomia a poverenia polície.

Nápadná je okolnosť, že vražda sa stala práve v tej noci, keď Poláková sestra, ktorá mu viedla domácnosť, nespala doma. Od koho sa to mohli vrahovia včas dozvedieť, ak nie od svojich komplicov, ktorí už celé dni pozorovali faru?

Prečo vyšetrovatelia pátrali po zelenej škode, keď onoho večera na kraji obce parkovala červená škoda?

Prečo okresný tajomník strany Nehaj tak rýchlo zvolal dôležitých straníckych funkcionárov, aby im vložil do úst, čo majú všade rozširovať: že Poláka zavraždili manželia, ktorým nasadil parohy?

V akom smere možno hľadať vrahov, signalizuje aj Polákov strach počas návštevy u priateľa vo Veľkých Kostolanoch 7. októbra. Neobával sa neznámej bandy zabijakov, ale polície.

V tom istom zmysle možno vysvetliť aj inscenovanie vraždy. „Obyčajní“ zločinci nerobia so svojimi obeťami

veľké cirkusy. Konajú rýchlo a usilujú sa zahľadiť po sebe všetky stopy. Polákovi vrahovia mali dost' času, vykonali prácu dôkladne ako remeselníci a potom vystavili svoje dielo na obdiv. Pripomína to rituálne vraždy mafie, ktorá necháva obeť na takých miestach a v takej polohe, aby čo najúčinnšie odstraňovali. Správnosť tejto domnienky potvrdzujú aj výslovné varovania polície na adresu niektorých kňazov: „Ak budete chodiť večer na stretnutia, napr. s mládežou, mohlo by sa vám prihodiť čosi podobné.“ Viacerí kňazi dostali anonymné výhražné telefonáty, že budú Poláka nasledovať.

K vyšetrovaniu vraždy ako takému niekoľko zarážajúcich podrobností. Viedla ho piešťanská bezpečnosť. Náčelník Hečko prípad postúpil Krajskej správe ZNB v Bratislave, ale tak neskoro, že boli už takmer všetky stopy zahľadené, a navyše bez akýchkoľvek šeriózných podkladov. No najabsurdnejšia na celej veci je skutočnosť, že vraždu v Bratislave vyšetruje oddelenie hospodárskej kriminality. Jej náčelník, mladý a neskúsený človek, ešte nikdy nevyšetroval vraždu.

A ešte niečo. Vyšetovania sa hneď v prvých dňoch po vražde konali aj v Prešove. Nadporučík Bodnár si dal predvolať niektorých ľudí, čo sa zúčastnili na Polákovom pohrebe; polícia ich identifikovala na základe fotografií. Bodnár im kládol okrem iného otázky, či majú na noc zo 7. na 8. októbra alibi, či Polák v ich byte slúžil omšu a pod. Je zjavné, že mu išlo o doplnenie záznamov o aktívnych veriacich. Dvomi mladými ľuďmi súdruh nadporučík podrobil dokonca pachovým skúškam, hoci to bolo úplne bezpredmetné.

Veriaci, ktorí sú informovaní o vražde a vyšetrovacej fraške, sú presvedčení, že ani tento prípad sa nikdy nevyjasní.

Rozsievat' strach

„Cirkev sa znovu musí naučiť báť sa“ - vyhrážal sa Hruza. Jeho slová sa premenili na skutočnosť vraždou Poláka a udalost'ami po nej.

13. novembra 1987 dostal 34-ročný Michal Stríženec, farár v Bábě okres Galanta, anonymný telefonát, že po Polákovi je na rade on. Asi polhodinu nato zastalo pred farou auto, vystúpili z neho dvaja neznámi muži a namiesto zvonenia začali divoko búchať na dvere. Stríženec zatelefonoval na políciu. Kým prišla, muži zmizli. Je pozoruhodné, akú otázku

PRAGUE SAUSAGE & DELICATESSEN

- HOME MADE SAUSAGES
- FROZEN FOODS
- HICKORY SMOKED MEATS
- FRESH POULTRY
- ČERSTVÉ DOMÁCI UZENINY
- IMPORTOVANÉ LAHŮDKY

6312 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILLINOIS 60402

☎ (312) 795-0250 Rádi vás obslouží a na vaši návštěvu se těší
MARY & STANLEY DYNIA

599-4372

ROZPOČTY ZDARMA

Independent Glass Service
VEŠKERÉ SKLENÁŘSKÉ PRÁCE
KOVOVÁ DVOJITÁ OKNA (STORM WINDOWS)
PLEXIGLASS — ZRCADLA
8014 SOUTH NATCHEZ AVENUE
BURBANK, ILLINOIS 60459

WILLIAM KRÁTKÝ
evropský vyučený sklenář u dědy a otce v Československu

ADMS ENTERPRICES RESIDENTIAL COMMERCIAL CONTRACTOR

GENERAL CARPENTRY WORK * CONCRETE
TUCK POINTING * KITCHEN * BATHROOMS
REC. ROOM * ROOFING * SIDING
CEILING FLOORS * WALLS TILE * PAINTING
PLASTERING * OAK FLOOR SANDING

JOHN BOSELA ☎ 620 - 8110 or PAGE 719 - 4040

polícia farárovi položila: či chodievá na schôdže Pacem in terris.

V polovici decembra vnikli v noci na faru v Nesluši na severnom Slovensku dvaja muži. Gazdiná ich zbadala a domácim telefónom upozornila farára Jána Tarábka, ktorý býva na poschodí. Ten zapol elektrický spínač zvonov. Znovy sa rozozvučali a muži ušli.

Začiatkom januára 1988 prišli na faru vo Veľkom D'ure okres Levice dvaja muži a žiadali 73-ročného farára Štefana Dekana, aby išiel s nimi, lebo treba zaopatríť t'ažko chorého. Len čo vyšli von, objavil sa tretí, zamaskovaný muž. Tyčou zrazil duchovného na zem. Muži ho zviazali, vnikli do fary a ukradli asi 3.000 korún a dajaké ceny.

Bezpečnosť na základe popisu farára Dekana zhotovila fantómové obrazy páchatel'ov. Jeden z nich však nezodpovedal pravde; predstavoval cigána, hoci sa na prepade nijaký cigán nezúčastnil. S fantómovými obrazmi príslušníci bezpečnosti, sledujúc svoje zábery, chodili po farách na celom Slovensku a pýtali za kňazov, či poznajú zobrazených mužov. Symptomické je, že aj prípad farára Dekana vyšetruje oddelenie hospodárskej kriminality v Bratislave.

Ak sa vezme do ohľadu skutočnosť, že výhražné anonymné telefonáty a útoky na kňazov sa množia na rozličných miestach Slovenska, že polícia ich viac ako inokedy obť'azuje, je zrejme, že nejde o náhodné lúpežné prepady, ale o epizódy, ktoré sú súčasťou presného plánu: vytvoríť atmosféru strachu medzi duchovnými, a tak ochromíť ich dušpastiersku činnosť.

V prvom momente sa zdalo, že režiséri vraždy Poláka dosiahli svoj cieľ. Medzi duchovnými skutočne zavládlo určité znepokojenie. Niekoľkí vraj dokonca požiadali o penzionovanie. O dajakom ochromujúcom zastrašení však nemôže byť ani reči. Kňazi veľku neustratili odvahu, hoci niektorí siahli po rôznych bezpečnostných opatreniach. Jedni si obstarali psov, iní každý večer zabarikádovovali vchod do fary a pod. Po čase azda od toho upustia, neistota však ostane. A bude ich upozorňovať, že prenasledovanie patrí k podstate zážitku cirkvi v jedinách. Utrpenia a krv jednotlivých veriacich a cirkvi ako celku tvorí pre svoj mystický vzťah k tajomstvu Kristovho kríža výkupnú cenu za určité národy, ba i celé ľudstvo.

Anton Hlinka

„Děkuji“

Pokždě, když Karel Kryl přijede k nám do Chicaga - bud' před svým koncertem anebo po něm - dřive při nedělních, ted' při sobotních českých bohoslužbách nám u oltáře zazpívá svou píseň „Děkuji“.

Učinil tak i letos v sobotu 30. dubna, v předvečer svého nedělního koncertu v chicagském Velehradě.

Soustředěně vnímavými a citově prožívanými slovy jeho písně děkovali jsme i my s ním Bohu za život s jeho radostmi i těžkostmi a ujist'ovali Beránka Božího, že marně za nás neumíral.

Písní děkuji ukončil Karel Kryl i svůj velmi úspěšný koncert (jeden z nejzdařilejších, které jsme dosud slyšeli) v neděli 1. května 1988.

A tak k slovům této jeho písně jsme v duchu přidávali ještě i své poděkování za to, že v dnešní době máme zpěváka - básníka Karla Kryla - barda umlčované rodné země.

V neděli odpoledne při vystoupení v sále Velehradu jeho nové, či dobře známé písně z dřívějších let zpívaly o osudu našeho okupovaného národa. Při jejich poslechu jsme znovu živě prožívali a pocí'tovali zradu, bolest, zklamání a úzkost srpna 1968. Z hloubi této beznaděje nás vždy na chvíli vyváděly Krylovy humorné písně o pracovním „elánu“, o milenecké lásce dnešní soudružské společnosti, o poroučení slunci, dešti a jině. Během Karlova koncertu se střídaly písně vážné s humornými. Ani dnes není čas na pláč; i humor patří k životu u nás doma. Vtipným Krylovým zesměšněním dnešní životní mizerie a nelidskosti vládnoucí třídy, hlouposti a úplatkářství její úřední mašinerie člověk si oddychne, pookřeje a může jít dál.

Mnohokrát již bylo napsáno, že Karel Kryl patří jak domovu, tak exilu. Vskutku je téměř zázrak, že po dvaceti letech života v cizině se Karel Kryl domovu neodcizil. Chápe a dokonale se vžívá do pocitů lidí dnešního Československa a celé jeho dnešní neutěšené situace. O tom všem pak skládá své básně a písně. Přitom však zároveň rozumí dobře nám, kteří jsme opustili rodnou zem dlouhá léta před ním.

S domovem má stálý kontakt - vysíláním svých hudebních programů radiovou stanicí Svobodné Evropy. Mladí lidé doma je nadšeně poslouchají. Jeho písně si nahrávají na pásky a i proti zákazům a šikanování policie společně je zpívají. Píší

mu, telefonují a vzkazují, že by měl být doma - u nich; tam že jej je opravdu zapotřebí.

To udělat nemůže. Jezdí však za nově přicházejícími do urpchlých táborů, kde jim zpřijemňuje dobu čekání na emigraci svým básnicko - pěveckým od Boha přijatým darem a podává jim přátelsky pomocnou ruku do začátků nového života.

A tak vysílání Krylových hudebních programů rozhlasovou stanicí Svobodné Evropy do Československa plně splňuje svůj úkol a má své poslání. Stejně tak jako ti noví potřebujeme jej i my ze „staré školy“. Karel to dobře ví, cítí a prožívá náš dnešní exil chápavě a pospolitě s námi. Potřebujeme slyšet jeho básně a písně a načerpávat z nich sílu hřejivého, láskyplného citu k člověku, pohrdání a pevného postoje proti vládnoucím samozvaným uchvatitelům u nás doma a prožívat jistotu o velikosti a nekonečnosti Boží lásky.

A tak v neděli 1. května příslušníci všech generací odměňovali vystoupení Karla Kryla, v sále chicagského Velehradu zaslouženým, dlouhotrvajícím, znovu a znovu se opakujícím potleskem.

Karlův koncert byl zároveň rozloučením s první budovou našeho chicagského Velehradu, který se stěhuje do Cicera.

Bylo nám proto najednou tak nějak smutno, když jsme si uvědomili, že jsme naposledy v sále, kde jsme prožili tolik milých, přátelských setkání při všech těch hezkých zábavách a slavnostech, které se tam pořádaly od doby jeho otevření a předání naší krajanské veřejnosti 20. listopadu 1977.

Vzpomněli jsme si na to slavnostní otevření, při kterém byl s námi Otec biskup J. L. Mořkovský, dnešní exilní biskup (tehdy ještě monsignore) Otec J. Škarvada, Otec J. Lang, S.J. z Londýna, zakladatel tamějšího Velehradu prvního v exilu, dnes již zesnulý - vždy věrný a ochotně nápomocný Otec Václav Michalička, O.S.B., Dr. Fr. Schwarzenberg, první předseda Velehradu, hluchoněmí urpchlí Franta a Mirek - obětaví pracovníci z Kanady a mnoho jiných. Vzpomínka tedy stihala vzpomínku a bylo jich mnoho.

Vzpomínali účastníci zábav, ale ještě více vzpomínali ti, kteří našemu neúnavnému, obětavému a za každé situace optimistickému Otci Vojtěchovi pomáhali otevření a další chod Velehradu uskutečnit.

Byla to léta radostí, ale i velkých starostí. Pán Bůh zaplat' za oboje; bez nich by Velehrad nebyl.

Čekají nás opět nové starosti;

nakonec však to opět bude radost z dobře vykonané a požehnané práce, až se přestěhujeme do budovy Velehradu v Ciceru.

Za původní budovu chicagského Velehradu musíme být Pánu Bohu vděční. Dobře totiž víme, že bez tohoto „odrazového můstku“ bychom za dnešních poměrů těžko v Ciceru začínali.

Při tom všem vzpomínání, se nechtělo jít ani domů. A tak těm, kteří po Krylově koncertě zůstali, hrál a zpíval náš mladý, nadaný hudebník Michal Pleska. Někteří jej již znali z jeho hry ve známých chicagských restauracích, jiní jeho hru na četné hudební nástroje slyšeli poprvé. Líbila se však všem, a tak si při ní i zatančili.

K uspořádání každého podniku - jak každý ví - je zapotřebí mnoha obětavých dobrovolníků. V dnešní době je jich čím dál méně a tížeji se dávají dohromady. V neděli a před tím, při přípravách Krylova koncertu se jich však sešlo dost, a proto vše dobře dopadlo. Všem vám, kteří jste pracovali, ať na kterémkoliv místě - (a bylo té práce opravdu hodně) - anebo čimkoliv pomohli a přispěli, že se náš poslední podnik v chicagském Velehradě, tak pěkně vydařil, z hloubi srdce děkujeme. Děkujeme rovněž všem vám, kteří jste mezi nás přátelsky přišli: představitelé našich krajanských organizací a spolků, jednotlivcům, kteří vždy tak často naše podniky navštěvovali, i těm novým, kteří přišli především proto, aby si poslechli Karla Kryla.

Měli jsme velkou radost, že přijeli i naši věrní „přespolní“ z Clevelandu: předseda NSČK Václav Hyvnar a první tajemník Klubu Domov Václav Hesoun. Byl to hezký večer, který jsme společně ještě v tom našem „starém“ Velehradě prožili, a na který budeme jistě rádi vzpomínat, jako na to jeho otevření a všechny zábavy a slavnosti v něm pořádáné.

Nakonec - a to doufáme, že mluvíme ze srdce všech - vypořoujeme hojnost Božího požehnání a ochrany našemu novému „Velehradu“ v Ciceru

Karel Kryl

DĚKUJI

*Stvořil Bůh ratolest
bych mohl věnce vázat
Děkuji za bolest
jež učí mne se tázat
Děkuji za nezdar
jenž naučí mne pít
bych mohl přinést dar
byť nezbývalo síly*

*Děkuji za slabost
jež pokoře mne učí
Pokoře pro radost
Pokoře bez područí
Za slzy děkuji
Ty naučí mne citu
k živým, již žalují
a křičí po soucitu*

*Pro touhu po kráse
děkuji za ošklivost
Za to, že utká se
láska a nevráživost
Pro sladkost usnutí
děkuji za únavu
za ohně vzplanutí
i za šumění splavu*

*Děkuji za žízen
jež slabost prozradila
Děkuji za trýzeň
jež zdokonalila díla
Za to, že miluji
byť strach mi srdce svíral
Beránku, děkuji.
Marně jsi neumíral.*

Děkuji. Děkuji. Děkuji.

u Panny Marie Svatohorské, a hojnost zdraví, trpělivosti, pochopení a podpory Otci Vojtěchovi, který se s uvědomělými obětavci znovu snaží pro nás pro všechny s Boží pomocí dát jej do pořádku, a co nejdříve uvést do provozu.

Klub Domov z NSČK

**DOPORUČTE
HLAS NÁRODA
SVÝM
PŘÁTELŮM
A
ZNÁMÝM**

(312) 867-4777

**TYROLIAN INN
& HOFBRAUKELLER**

6327 W. Gunnison
Harwood Hts., IL 60656

Your Hosts:
KLAUS & FAMILY

Zájezd k Lidickému pomníku

Československo - americký kongres pořádá v SOBOTU 4. ČERVNA 1988 pietní vzpomínku lidických mučedníků u jejich památníku v Crest Hills, poblíž Joliet, Illinois, který byl vybudován za 2. světové války, ihned po brutálním vyvraždění mužského obyvatelstva a vypálením obce Lidice u Kladna.

K památníku budou položeny květiny a bude následovat pietní pořad, který bude řídit předseda kongresu br. James Krákora. Budou se v něm podílet Rev. V. Vít, O.S.B., kaplan Národního svazu českých katolíků, G. Vytlačil, předseda ČSA, Věra Gajdová z Národopisného kroužku ÚMS, Věra Rokničová, jednatelka Čs. ženské národní rady v exilu, Vladimír Holeček zpěvem národních písní, Jan Borýsek a Eric Vymyslický hudební houslovou vložkou. Anglicky promluví br. Laddie Kutil, předseda Lože „Friendship ČSA“ a vysloužilý mister Bohemia Lodge č. 202 100F; česky br. Josef Borýsek, předseda Národopisného kroužku ÚMS. Zdravici přednese také starosta města Crest Hills Daniel L. Randeck.

Začátek vzpomínkové oslavy v Crest Hills u tamního památníku bude ve 2:30 hod. odpoledne. Pro ty, kteří nemohou jet vlastními auty bude vypraven autobus, který vyjede v 1:30 hod. odpo. od Čihák World Travel, 6302 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. Cena zájezdu je \$ 20.00 za osobu, v čemž je zahrnuta cesta a večere ve „White Fence Farm Restaurant“ na zpáteční cestě z Crest Hills. O rezervaci na tento zájezd zavolejte: Čihák World Travel, tel. 795 - 9050.

Československo - americký kongres zve celou krajanskou veřejnost k velké účasti. jr.

LIST OTCE KARDINÁLA FRANTIŠKA TOMÁŠKA KATOLICKÝM VĚŘÍCÍM V ČESKOSLOVENSKU

(Pokračování ze str. 1)
Íráno mnohé, co nezakazuje zákon, ale mimo zákonnou kompetici lidí, pověřeni veřejnou správou. Ale v každém právním státě platí zásada: Všechno, co není zakázáno, je povoleno - rozumí se zákonem, ne něčí libovůlí. Nebojte se tedy např. uskutečňovat plný církevní život v duchu Druhého vatikánského koncilu, ve farnostech i mimo ně. Na Vás je také, abyste byli oporou kněžím, kteří se po minulých zkušenostech obávají ztráty možnosti sloužit Vám veřejně. Nebojte se působit na mládež a děti - zvláště nyní, kdy se už veřejně vyslovují obavy o jejich mravní profil.

V podání vládě ČSSR tlumočím Váš požadavek zásadní změny postoje státu k církvi a věřícím, zejména, že se nespokojíte malými ústupky z milosti místo respektování práv a mezinárodních závazků. Je třeba dosáhnout takového řešení, které by zabránilo vměšování státu do vnitřního života církve: tak chápu Váš požadavek odluky církve od státu, obsažený v petici. Navrhuji zahájení vážného dialogu o celkovém stavu věci, a to se skutečnými zástupci církve, kterým důvěřujete.

Uvědomil jsem si, že i já mám vůči Vám povinnost, která nestrpí odkladu. Stále ještě se dovidám o postihování, šikanování, zastrašování nebo diskriminování kněží a laiků i jejich dětí. Kdyby takové jednání pokračovalo, byť i jen na nejnižších stupních moci, bylo by to špatným předznamenáním dialogu. Bylo by také neblahé, kdyby věřící žili s vědomím, že se jich vlastní církev nesmí nebo nechce zastat.

Proto jsem se rozhodl nabídnout pomoc, kdykoli dojde k porušení spravedlnosti v souvislosti s vírou nebo církvi. Když se někdo nedomůže práva normální cestou nebo s pomocí vlastních církevních pastýřů, má možnost obrátit se přímo na mne. S pomocí příslušných odborníků se budu snažit zasáhnout v jeho prospěch. Je zapotřebí, aby zcela vymizely ústrky vůči věřícím občanům. Uvítám všechny dobré zprávy o případech vyřešených přímo úřady.

Bratři a sestry, v této důležité chvíli našich dějin spojme odvahu s rozumem, naději s trpělivostí, pravdivost s láskou. Pán Vám zehnej.

Váš
František kardinál Tomášek,
arcibiskup pražský

23. dubna 1988

Vládě Československé socialistické republiky
k rukám předsedy ing. Lubomíra Štrougala
Nábřeží kapitána Jaroše 4, Praha 1

Vážený pane ministerský předsedo,

považuji za svou povinnost sdělit Vám a Vaším prostřednictvím členům Vaší vlády své stanovisko k událostem prvních měsíců tohoto roku, které se dotýkají vztahu katolické církve a státu. Musím se ohradit proti způsobu, jakým na ně reagovali někteří veřejní činitelé a sdělovací

prostředky. Chci také osvětlit pravý význam těchto událostí v širších souvislostech a poukázat na nutnost vyvodit z nich správné důsledky.

Dne 1. ledna 1988 bylo zahájeno podepisování petice nadepsané „Podněty katolíků k řešení situace věřících občanů“. Ústava našeho státu zaručuje občanům právo podávat petice a dostávat na ně odpovědi. Iniciátor, katolický laik, navíc její podepisování předem oznámil Generální prokuratuře sdělením ze dne 7.12.1987. Obdobně informoval i Vás, pane předsedo vlády, a další vysoké činitele dopisem ze dne 20.12.1987. K němu přiložil text petice a také Výzvu věřícím, obsahující výslovně její hlavní záměr:

„docílení zásadního obratu ve vztahu státu k církvi“.

Tato akce vyšla z katolického lidu. Uvítal jsem ji a podporil také proto, že moje mnohaleté úsilí o normálnější život církve a věřících u nás, nepřineslo téměř žádné výsledky. Moje četná podání odpovědným státním činitelům zůstala bez odpovědi.

Žádný orgán petici nezakázal. Dověděl jsem se však o mnoha pokusech potlačit její podepisování zastrašováním. Byla také rozpoutána dezinformační kampaň proti jejím autorům a signatářům i proti mé osobě. Sdělovací prostředky se neostýchaly používat slovník padesátých let. U věřících, a nejen u nich, vzbudila tato kampaň oprávněné rozhořčení. Naopak petice si získala takový souhlas, že se do dnešního dne u mne sešlo přes půl milionu podpisů. Taková je pravda o petici.

Její pravý smysl je možné pochopit jen v historické souvislosti. Petice je dosud nejmohutnější a nejzřetelnější, ale zdaleka ne první projev mínění a vůle našich věřících. Po čtyři desetiletí dává katolický lid různými způsoby najevo svůj nesouhlas s církevní politikou státu. Ta byla koncipována v duchu tehdy vládnoucí ideologie stalinismu. Dosud nebyla zásadně revidována. Její represivní a nespravedlivý charakter zakusily milióny věřících a jejich dětí v podobě různého šikanování a diskriminačních zásahů v oblasti povolání, vzdělání atd. Velmi mnozí z nich, zvláště řeholní osoby, kněží a biskupové, ale i četní laici zaplatili svou věrnost životu podle víry a duchovnímu povolání dokonce léty strávenými v internaci, v pracovních táborech, ve vězeních, někteří i ztrátou života. Náboženská praxe, pokud byla vyloučena z úzkého rámce povolené pastorace - řeholní společnosti, náboženská literatura a mnoho jiného - pokračovala nevěřejně a byla tvrdě postihována právě proto, že byla mlčenlivým protestem proti plánovité likvidaci víry a církve. Při sebemenším uvolnění ukázali věřící tutéž vůli nenechat víru odumřít, a to tím, že přestali tajit svou aktivitu, pokud začala být tolerována. Konečně v posledních letech začalo přibývat i výslovných projevů v podobě petic a stížností.

Pokojná manifestace věřících, modlících se na náměstí v Bratislavě dne 25. března 1988, proti níž Bezpečnost bezdůvodně uplatnila drastické násilí, je spolu s masovou podporou petice jen pokračováním neutuchající snahy věřících o svobodu víry a církve. Zároveň se tu ozřejmilo, že vztah státu k církvi se ocitl v krizi. Dosavadní církevní politika může pokračovat jen za cenu násilí. Násilí ovšem krizi neřeší, ale prohlubuje. Katolíci si jsou vědomi svých práv, budou je dále požadovat a jsou odhodláni přinášet oběti. Katolický lid z Čech, Moravy i Slovenska už dříve mnoha

ANNOUNCE
New Evening
Prices!

Klas
RESTAURANT & LOUNGE

5734 W. Cermak Rd., Cicero

SENIOR CITIZENS SPECIALS
Homecooked LUNCHES
\$4.20 TILL 4:30 P.M.
Sundays
10% OFF TOTAL BILL

MONDAY THRU THURSDAY
DINNER AT LUNCH PRICES!

- Juicy Pork • Crispy Duck
- Tender Breaded Pork
- Golden Chicken • Beef Dishes • American Favorites
- Seafood

Complete With Dessert and All The Trimmings For Approximately

\$4.50

For Daily Specials and Reservations
652-0795

KNIHY ČESKÉ, ANGLICKÉ, gramodesky, a magnetofonové kazety zasílá:

Miroslav Konvička
12726 Archwood ST
North Hollywood, CA 91606
Napište si o katalogy

KAZETY
S NAHRÁVKAMI
ČS. POP MUSIC
Komplet Olympic aj. zašle
J. Slambora
2503 Edison Ave. #3
Sacramento, CA 95821

DISCOVERY TRAVEL, INC.
641 S. La Grange Rd.
LA GRANGE, IL 60525

Pozvání příbuzných z Československa rychle-spolehlivě-bez poplatku, letenky za nejnižší ceny.
Všechny doklady vystavené naší kanceláří jsou notářsky ověřené.
Zařídíme pasy, víza, rezervace hotelů, aut, pojištění, překlady

Pro bližší informace a tiskoviny volejte:
LIBBY BUCEK ☎ (312) 482-8515 kancelář
☎ (312) 354-7707 večer domů

způsoby a nyní statisíce podpisů, které zastupují milióny dalších katolíků, projevil mně svou plnou důvěru. Tento morální mandát mne nejen opravňuje, ale přímo zavazuje k tomu, abych nemlčel. Proto jménem našich katolických věřících latinského i řeckého obřadu prohlašuji: Žádáme změnu postoje státu k církvi. Nechceme jít cestou konfrontace, ale dialogu!

Jsem přesvědčen, že v nynějším stavu naší společnosti je to nejen rozumné a správné, ale zcela nutné. Naše veřejnost je stále citlivější na příkoří vůči komukoliv. Světská veřejnost sleduje velmi pozorně, jak se dodržují nebo pošlapávají základní lidská práva včetně náboženských, která jsou zaručena též řadou mezinárodních dohod. Tato práva není nadále možno upírat ani našim věřícím. Není možné považovat je za občany s omezenými právy a církev za skupinu, kterou je zapotřebí držet pod zvláštním „státním dozorem“ podepřeným sankcí trestního zákona. Není možné pod heslem „uspokojování náboženských potřeb“ zvenčí diktovat obsah a rozsah křesťanského života a ignorovat názor křesťanů samých. Není možné, aby se státní moc vměšovala do vnitřních záležitostí církve. Není možné trpět zasahování nejrůznějších veřejných činitelů do soukromí věřících.

Tento dosavadní stav společnost destabilizuje a nikomu neprospívá. Je nejvyšší čas situaci řešit. Toho se nedosáhne jednostranným diktátem, ale společně dialogem. Tím rozumím jednání dvou partnerů, kteří se vzájemně respektují a mají upřímnou vůli dospět k seriózní dohodě.

Partnerem za katolickou církev je především Svatý stolec, a to v nejzávažnějších záležitostech. V ostatních věcech je partnerem domácí církev. Za ni ovšem nemohou jednat lidé, kteří nemají důvěru ani Svatého stolce ani věřícího lidu. Zejména církevně zakázané sdružení „Pacem in terris“ je pro vztah církve a státu faktor vysloveně negativní. Katolický lid dal nejednou jasně najevo, kdo je jeho pravý mluvčí.

K vlastnímu jednání mohu prohlásit toto: Církev nestojí o privilegia. Přeje všem náboženským společnostem a všem občanům bez rozdílu přesvědčení, svobodu k rozvíjení toho, co potřebují a na co mají právo. Církev potřebuje pouze prostor pro naplňování celého svého duchovního poslání a pro službu lásky všem lidem i společnosti. Věřící nemají mít místo ve společnosti jen jako pracovní síly, ale jako rovnoprávní občané. Tato země je jejich vlastní, cítí se za ni odpovědní a víra je rozhodně neodvádí od poctivého postoje ke společnému dobru.

Jsmo připraveni ke skutečnému dialogu o zásadním řešení postavení církve v našem státě. Jsme ochotni odpouštět minulá bezpráví, avšak nehodláme být mlčením spoluvinní na bezpráví vůči nám, našim dětem a vnukům. Samozřejmě uvítáme každý příznivý počín, nyní především zaplnění katastrofálního prázdna na hierarchické úrovni. Ale ani plný stav diecézních a světických biskupů ještě neznamená, že budou moci plně vykonávat svou duchovní službu, dokud zůstává nynější stav.

Katolický lid ode mne právem očekává nejen slova, ale i činy. Proto jsem se rozhodl k prvnímu kroku směrem k dialogu. Vážné jednání nelze vést bez důkladné přípravy. Pro stát ji obstarávají jeho experti. Církev potřebuje mít své experty. Proto jsem požádal některé členy církve s příslušnou kvalifikací, aby se ujali úkolu všestranně rozpracovávat danou problematiku.

Doufám, že jsem v podstatě splnil úkol, který mi svěřil katolický lid naší republiky, tlumočit jeho přání po nápravě vztahu státu k církvi. Očekávám Vaši odpověď s nadějí a seznámím s ní naše věřící.

Přeji Vám, pane předsedo vlády, do nového období působení na tak odpovědném místě, zdar při úsilí o pokojné soužití všech občanů v našem společném státě. V tomto smyslu, jak nás učí naše víra, Vám vyprošuji osobně já i naši věřící, kněží a řeholní osoby, pokoj a dobro od Boha, Otce všech lidí.

V Praze na svátek sv. Vojtěcha 23.4.1988

František kard. Tomášek
arcibiskup pražský

Na vědomí:

Svatému Otci Janu Pavlu II.
Ordinářům diecézí v ČSSR

Havlova řeč nad hrobem Pavla Wonky

V pátek 6. května 1988, byl na hřbitově ve Vrchlabí pohřben Pavel Wonka za účasti asi 500 - 700 osob v kostele a více jak 1.000 osob na hřbitově. Pohřbu se měl zúčastnit také Václav Havel s manželkou, paní Olgou Havlovou. Policie však manžele Havlovy zdržela a propustila je až po pohřbu. Václav Havel měl na hřbitově přednést projev, který místo něj, v jeho nepřítomnosti, přečetl mluvčí Charty 77 Stanislav Devátý. Havlův projev řekl následující:

„Loučíme se s mladým

mužem, který podřídil svůj život jedinému cíli: boji za to, co nazýval „právní kulturou“. Jeho smrt ve vězení otráslá jím způsobem potvrzuje oprávněnost jeho boje. Všemi svými okolnostmi vrhá totiž prudké světlo na právní nekulturnost - tedy tu nekulturnost, na kterou tak houževnatě a po mnoho let tento muž poukazyval. Ví, že to pramálo může utěšit hoře jeho rodiny a jeho blízkých. Toto hoře snad může zmírnit pouze fakt, že svou smrtí, neúmyslně, ale výmluvně, potvrdil Pavel Wonka to, co dal za života nejednou najevo; že svou věc považuje za tak důležitou,

že se nezastaví před žádnou obětí. Dal tedy oběť nejvyšší.

V tom, co si sám pro sebe nazývá dějinami bytí, zůstane již natrvalo přítomen jako osobnost úctyhodně celistvá a pravá, tak říká, až za hrob. My, kterým ještě nějaký pozemský čas zbývá, nemusíme mít tudíž starost o mír jeho duše. Máme však jinou starost: starost o jeho odkaz. Tímto odkazem je připomínka, že bez osobního nasazení každého z nás, není možná obecná náprava poměrů.

Svůj díl odpovědnosti za Pavlovu smrt nenesou jen lhotejší a otupělí soudci, prokurátoři a demoralizovaní vězeňští činitelé. Nese ho celá společnost, která dopustila onen úpadek právní kultury a tím i úcty k lidskému jedinci. Nese ho tedy i každý z nás a na každém z nás je, aby způsobem, přiměřeným jeho možnostem a schopnostem, zesílil, tváří v tvář této oběti, svou snahu zasazovat se o vítězství pravdy a práva.

Pavlu Wonkovi mohou věřící z nás pomoci snad už jen modlitbou. Všichni ale můžeme velmi prakticky svou každodenní práci a svými každodenními postoji, pomocí svým bližním i sobě samým. Stačí, když se budeme alespoň ve stonásobně menší míře držet imperativů, kterého se držel on, a který nám tu zanechal jako nejvlastnější vnitřní poselství své smrti.

Pavle, loučíme se s Tebou jménem Charty 77 a VONSU, jménem všech, kteří o Tvé práci věděli a s obdivem ji sledovali.”

Václav Havel promluvil - jako vždy - lidem do duše. Snad bychom se i my, ve svobodné cizině, měli zamyslet nad tím, co říká. -afa-

POKORNÁ PROSBA o naléhavě nutnou pomoc nám tentokrát přichází z Arizony

Pro svou obětavost a ochotu pomáhat kde může ve svém okolí ve Phoenixu známa krajanka paní Irena Lima, se dověděla o smutném osudu jakési opuštěné mámy tři dětí v Československu, jejíž manžel jim prý působí jen samé trampoty. Proto si ta maminka měla zažádat o trvalé vystěhování do USA, které dostala jak od čs. úřadů, tak na konsulatě US velvyslanectví v Praze. Jenomže, nemá dostatek peněz na zaplacení čtyř letenek, a ta - jistě asi ve svých dobrých úmyslech uslechtila naše krajanka z Arizony zase nemá nazbyt tolik, aby všem čtyřem vystěhovalcům hradila cestu sama. Proto se důvěrou obrací na ostatní krajany v USA a v Kanadě, aby jí pomohli pomoci té údajně bezradné české mamě s třemi dětmi vystěhovat se do USA. - Podle našich osobních zkušeností - od r. 1968 - netuší asi ani ta obětavá krajanka z Arizony, ani ta opuštěná maminka z Československa, o jaké vzájemné těžkosti si „koledují“ - Samozřejmě, existují vzácné výjimky.

Protože však dosud neznáme osobně jednu ani druhou, nemůžeme mít v H.N. o celé věci nijak jasno. Jenomže, jsme křesťané a běží tu navíc i o naše mladé lidi, nemohli jsme takovou pokornou prosbu v naléhavě životní potřebě jen tak hodit do koše. Z vlastní několikaleté zkušenosti také víme, že jsou mezi našimi krajany tak trochu všude dobrosrdeční opuštění lidé, kteří by s přicházejícím stářím rádi vedle sebe někoho charakterního a spolehlivého měli, někdy třeba i s dětmi, a ani po několika pokusech nikoho takového nesehnali. - Jenomže - dnes je to

s úplně neznámými lidmi tak trochu na pováženou všude ve všech zemích a národech, i když náhodou mluví stejnou mateřskou řečí. Doba je taková, že nemají stejné ani ty základní principy lidské úcty, spravedlnosti a tím méně křesťanských tradičních hodnot a základních cností. Proto si dnes i známí lidé tak málo vzájemně důvěrují, a vzít si do baráku zcela neznámé lidské stvoření považují nutně za bláznovství, loterii či „ruskou ruletu“. Proto prosíme všechny ty, kteří by byli ochotni, mohli a chtěli na tuto pokornou prosbu v naléhavě potřebě bližního reagovat, aby se nejdříve písemně spojili přímo s paní Irenou Lima, která nám o své starosti do redakce napsala a vyptali se jí na bližší podrobnosti, o nichž my v redakci nic nevíme. Její adresa je: Irene Lima 8945 N. 7th Str. PHOENIX, AZ 85020

Redakce

DO ČESKOSLOVENSKA v r. 1988

Hlavní skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga a New Yorku 12. a 26. května, 9. a 23. června, 7. a 21. července, 4. a 18. srpna, 5. a 16. září.

Každý zájezd je na 16, 23 anebo na 30 dní pobytu, který může být prodloužen až na 90 dní.

Ceny letenek jsou stejné jako minulý rok. Do Prahy a Bratislavy z Chicaga \$733.00 do konce května a po 15. září; po 1. červnu \$873. Z New Yorku \$623.00 a \$763. Velmi výhodné ceny letenek do Vídně - \$592.00 až \$682.00

Návštěvy příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za nejlevnější ceny. Vyřizujeme zasilání peněžních darů na cestování pro čs. občany do USA a západních států. Máme zvláštní nemocenské pojištění pro návštěvníky.

TUZEX - dárková služba Vaším příbuzným a přátelům. Rovněž vyřizujeme zasilání balíků do Československa.

Vyžádejte si podrobné informace u

WEBER
TRAVEL AGENCY, INC.

6805 W. ČERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
Telefon: 312-749-1333 nebo 242-1512

**State Department
vydal prohlášení
ve věci návštěvy
dvou amerických lékařů
v Československu**

„Two U.S. physicians, Dr. Robert Lawrence of Harvard University and Dr. Robert Kirschner of the University of Chicago, recently completed a trip to Czechoslovakia where they performed an autopsy on Pavel Wonka, who died on April 26th in a Czechoslovak prison. Based upon their autopsy, Dr. Lawrence and Dr. Kirschner agreed with the official Czechoslovak finding that Mr. Wonka's probable cause of death was a pulmonary embolism, although the ultimate cause of that embolism is still under investigation. The doctors found no physical evidence that Mr. Wonka had been tortured.

The American physicians, both members of the human rights organization „Physicians for Human Rights”, also met the well-known Czechoslovak dissident, Jiří Wolf, who has been imprisoned in Czechoslovakia since 1983. - We wish to recognize the Czechoslovak government's cooperation in permitting this independent examination into Pavel Wonka's death, and allowing the American physicians to examine Jiří Wolf. We believe that the Czechoslovak Government has set an important precedent that will contribute to a more informed and, we hope, constructive dialogue on human rights.

At the same time, we cannot overlook the fact that Pavel Wonka would not have been in prison were it not for his decision to stand up for his political and human rights. Mr. Wonka was imprisoned in 1986 following his attempt to run as an independent candidate for the Czechoslovak Federal Assembly. He had been released in February, 1988, but was rearrested in early April for allegedly violating the terms of his release. The harsh treatment which Mr. Wonka received in prison over the years may have contributed to his untimely death at age of 35. We call upon the Czechoslovak Government to release all political prisoners and to abide fully by its obligations on human rights under the Helsinki Final Act.” -afa-

NINA SVOBODOVÁ

*Dim'w
oka*

(Pokračování z min. čísla)

Čas kráčí větrnou nohou po tváři země, měsíc květen již téměř přechází do června a v gotickém Karolinu, v starobyklých posluchárnách právnické fakulty Karlovy university končí poslední přednášky. Zkoušky, které jsou v tomto čase v proudu, působí, že lavice v posluchárnách vykazují značnější příliv posluchačů, než ještě před několika dny, natož týdny. A výsledky zkoušek zračí se ve tvářích studentů tak, že každé bystřejší oko téměř neomylně uhodne, který student se ubírá ke zkoušce, kdo ji právě složil a jak dopadla.

V rohu schodiště, jež vede k velké aule, stojí dva studenti. Jeden z nich má na sobě starší, poněkud otřelý frak, který nese stopy obrácení a přešívání, ukazující, že jeho majitel není nijak obdařen vezdejšími statky. Zato však sněhobílá barva krajkové náprsenky svědčí o úzkostlivé čistotě a vzorném pořádku, z něhož mladík vyšel a který je mu vzorem.

Štíhlý dobře rostlý, pozvedá s půvabem pěknou hlavu, tváře poněkud přibledlé a hubené, šedomodré oči hledí s klidnou vážností do zraků druhého muže, ještě o poznání vyššího, oděného v hnědý frak, ušitý právě s takovou prostotou jako s dokonalostí pravého umění krejčovského.

„Tedy za čtrnáct dní, kolego? Hodí se to?“

Hlas, který pronesl tuto otázku víc jako samozřejmé přání než jako skutečný dotaz, je hlasem člověka, jenž uvykl rozhodovat. Patří hraběti Leopoldu z Vchynic a Tetova, majorátnímu pánu a budoucímu dědici rozsáhlého panství chlumeckého, ozdobeného jedním z nejkrásnějších panských sídel - bohatou a slavnou Karlovou korunou. Šlechtici, který pochází ze starobylého rodu panského, jenž máje v erbů vlčí zuby, odvozuje svůj rodokmen od čeledi mytické kněžny Tety, prostřední sestry Libušiny.

Oba mladí muži se poznali na fakultě. A ačkoli nebylo snad na celém vysokém učení zdánlivě větších kontrastů než byli oni dva (či snad právě pro ty kontrasty), začal si elegantní, kultivovaný hrabě Leopold Kinský všimnout studenta, který nejen polykal vědu, ale doslova se rval o každou chvíli volného času, aby si vydělal nějaký groš novou hodinou nebo novou prací pro tu kterou advokátní kancelář, jež považovala za výhodnější než držet si písaře a dávat přivydělat studentům z fakulty, šetříc při tom na nich, jak se jen dalo. A když květen přinesl ruch zkoušek, v nichž Michael Gregor opět dobyl své obvyklé „výborné“, měl hrabě Leopold svůj plán. Nabídl Michaelu Gregorovi, chudému studentu z Podskalí, nic menšího než místo na svém panství. A to místo sekretáře, který by podléhal jen mladému hraběti Leopoldovi, jen od něho přijímal rozkazy a pouze jemu byl odpověden.

To byla nabídka, která způsobila, že se s Gregorem doslova roztočil svět. Vzáty chudému juristovi, který musí desetkrát obrátit haléř, než se rozhodne, aby jej vydal za věc nejnutnější, dostává se právě v den poslední zkoušky nabídky, která ho jedním rázem kouzelně přenáší z dosavadního lopocení, shánění a nouze do podivuhodného místa zajímavé práce, klidu a blahobytu. A přece . . .

Gregor cítí, jak prostředím, v němž žije, ho přitahuje tisíce vláknů. Jak ho ovívá, podobno břečtanu, a jemu, Michaelu Gregorovi, se nedostává síly, aby jediným rázným pohybem přetl ta nesčetná vlákna a vyrazil do volného prostoru. Otec, sestry, kondice, práce a snad i ta nouze. Veselá bída studentských let. Časů plných jasu a štěstí i tehdy, když člověku taktak drží na nohou mnohokrát spravované střevíce a když v kapse několikrát přešívání fraku není ani groš. Přece však Praha . . .

Útlá, aristokratická ruka, vroubená v zápěstí drahocennou francouzskou krajkou, se lehce pohne.

„Byla by zde však jedna podmínka, můj milý. Totiž . . .“

Světlé oči pod temnou, dokonale narýsovanou linkou obočí se upnou na Gregorovu tvář. Jsou to oči pevné a věducí, jež se ne-

spokojují jen s povrchem věcí, ale sestupují i do jejich hlubin, zachovávajíce při tom svou neustálou, lehce povýšenou nadřazenost.

„Prosím, pane hrabě.“

Gregorův klid se zachvěje. Podmínka . . . Ačkoli student ještě před chvílí váhal, ačkoli si v podvědomí přímo žádal, aby hrabě upustil od své nabídky, přece se náhle zachvívá až do dna bytosti. Chvěje se, protože se mu zdá, jako by vidina klidného, zabezpečeného místa mizela někde v dálce a jako by všechno dosavadní strádání a úsilné vytloukání živobytí dostalo novou, téměř hrozivou tvářnost.

„Doktorát, můj milý. Přeji si, aby můj tajemník byl do roka prohlášen doktorem práv na naší staroslavné Alma Mater. To je má základní podmínka. Souhlasíte-li, můžete začátkem června nastoupit na Karlově koruně. Tedy?“

Před Gregorovými očima se vyhoupl obrys barokního zámku. Skvělého sídla, nazvaného na počest císaře Karla IV. Karlovou korunou. Zámku, proslaveného svou velkorysou stavbou, vzácným zařízením a uměleckým bohatstvím.

Gregor, pražské dítě, který trávil své školní prázdniny většinou na břehu Vltavy nebo na nedalekých výletech za bránu - mnoho času na výlety nemíval - přirozeně nezná z vlastního pohledu ani ten zámek, ani kraj na Cidlině, jemuž vládne Karlova koruna. Mladý muž cítí, jak ho obojí láká a jak se mu vášnivě chce práce v tom kraji i v tom zámku. Práce po boku hraběte Leopolda, příštího dědice panství chlumeckého.

Přece však je zde ještě něco. A to něco, ještě před několika okamžiky zdánlivě tvrdě spící, se náhle probouzí a zalomcuje duší, podobno nárazům prudkého větru.

Místo tajemníka na Karlově koruně je sice nesmírně lákavé, a jak se zdá, i nad jiné výhodné, ale on, Michael, si představoval přece jen něco jiného. On chtěl k magistrátu, ke guberniu nebo k soudu, chtěl to upřímně a z celého srdce ještě před krátkou dobou, když se srdcem, v němž to jávalo a kvetlo, spěchal ke Slupům, aby úvozem vzhůru k svatému Apolináři vyprovodil krásnou Růženu, jejíž oči měly barvu safíru a jejíž vlasy zářily jak ryzí zlato, Růženu Hudcovou, krásnou jako obraz, ale chladnou, vypočítavou, sobeckou . . .

Gregorovo srdce se roztepe v rytmu prudkém jako přeje hučící povodně. Zmítá jím láska i hněv, něha i bolest, naděje i otřesné zklamání. Růžena. Květ, šperk, kterým měl život nahradit chudému písařskému synku všechnu lopotu, všechno vysilující štvání za chudobným výdělkem, a dodat budoucnosti zvláštní, nevidané ceny. To všechno se rozplynulo jako dým, jako mlha na slunci, jako loňský sníh . . .

„Pane hrabě, plně souhlasím a s díky přijímám. Za čtrnáct dní, dá-li Pán Bůh dočkat, hlásím se v Chlumci do vašich služeb.“

Pevně a rozhodně zazněla Gregorova slova. Téměř až příliš pevně. Jako by chtěla oddělit včerejšek od zítřka hradbou nebetyčnou a neprostupnou. Michaelu Gregorovi není tajno, že do zahrady u Karlova dochází nějaký sklenář, měšťanský syn ze Široké ulice*). Že chodí vytrvale za Růženu a že to docházení pravděpodobně skončí námluvami, podepřenými ochotným souhlasem celé hudcovské rodiny. To vše již Michaelovi donesli dobří přátelé. Hlavně ovšem ochotné matrony vyšehradské, z nichž nejedna při tom sledovala cíl vlastní - vždyť měla také dceru, většina z nich dokonce několik dcer, mladých, hezkých, ne sice zvlášť zámožných, ale přece s určitou pomocí do hospodářství, a Michael Gregor, budoucí úředník a snad i doktor práv, byl by v každém domě, obdařeném mladými dívkami, hostem váženým a vítaným.

Gregor to všechno dobře věděl, vždyť znal i ty dívky z Podskalí a z Vyšehradu, ale přesto, či snad právě proto se pokaždé, když je měl potkat, tvářil, jako by polykal kusy ledu. Ne pro ně samotné, byly to dívky hezké a milé, ale pro jejich matky. Pro ty „satanášovy babičky“ jak je neuctivě nazýval. Pro jejich vševidoucí oči a pro jejich plamenné jazyky, pro to vše nyní také přijímal nabídku mladého hraběte z Karlovy koruny.

Jen pryč, pryč odtud. Z Podskalí, z Vyšehradu, ze Slup, z celé Prahy. Za novým domovem, za novou prací a Bůh dá, že i za novým životem.

Útlá ruka, vroubená v zápěstí drahocennou krajkou, vztáhla se k ruce Gregorově. A v příštím okamžiku se ty dvě ruce spo-

*) nyní Jungmannova

**MÁTE ZAPLACEN
HLAS NÁRODA
NA ROK 1988?**

jily v pevném stisku.

„Tak je to dobře, můj milý. Tedy na shledanou v Chlumci. O služném se dohodneme na Karlově koruně, ale cestovné zaplatím předem.“

Michaelova dlaň ucítila tvrdý tlak několika dobrých, těžkých stříbrňáků. Tlak právě tak nezvyklý jako toužený. Michael se až zardí z pocitu, který se šíří jeho dlaní. Z vědomí, že tyto peníze patří jemu, že jsou určeny nejen na cestu, vždyť hodnota jejich převyšuje daleko výlohy skromného pěšího putování do nového místa, ale že jsou myšleny i na jeho osobní útratu. Na opravu střevíců, na nový nákrčník, na přilepšenou otci a ještě něco zbude do kapsy. Něco, s čím šetrný Gregor vydrží až do příštího služného.

„Pane hrabě, znovu děkuji. Z celého srdce děkuji a jsem dlužníkem Vaší...“ Nedokončil načatou větu. Nedokončil ji proto, že mu ji přerchl tichý, lehce zastřený, ale příjemný hlas hraběte Leopolda.

„Nebudete dlouho dlužníkem, Michaeli. Brzy budete mít příležitost, abyste ten pomyslný dluh zaplatil svou prací. A až se na Chlumci trochu rozhlédnete, a až se vpravíte do práce i do poměrů, můžete vzít na zámek i sestry. Na Karlově koruně máme tolik porcelánu a skla, že bychom potřebovali zvláštní sílu, aby o to všechno pečovala. Tedy vaše sestra-malířka. A druhá, nemýlím-li se, kadeřnice, by měla u nás práce ještě víc. Ta by mohla česat od rána do večera a přece by ještě nebyla s našimi dámami hotova. Tedy, milý sekretáři, platí i v tomto bodě - a na shledanou“.

Gregor cítí, jak mu srdce překypuje bouřlivým díkem. Vívá dobře, že hrabě Leopold nemá v oblíbených výlevů. Velkodušný, zároveň však přísně do sebe uzavřený a poněkud ironický mladý kavalír nesnáší na rozdíl od panující módy ani přílišného děkování, ani přeuctivých oslovení, na nichž si doba dává tak záležet. Hrdý na svůj rod, jehož děje dobře znal, rozhodně odmítal ony „osvícenosti“, „urozenosti“ a „milostivé pány“, libuje si nejraději v krátkém oslovení „pane hrabě“ a důsledně vyžadoval to oslovení i tam, kde se setkával s pramalým pochopením.

Gregorův prostý a upřímný dík ho však mile dojal. Hrabě si mohl zvolit za sekretáře kteréhokoli ze studujících měšťanských synků i z mladých mužů drobné, většinou úřednické šlechty, vychovávaných ve Svatováclavském konviktu, vybral si však chudého Gregora proto, že se mu tento písařský synek nejlépe líbil ze všech posluchačů na právnické fakultě. Leopold Kinský, právě tak jako několik mladých příslušníků nejvyšší šlechty, poslouchal na Karlově universitě přednášky z církevního a historického práva, při nichž se s dostatek seznámil se studenty. Tehdy poznal také Gregora a Michaela, který se před hrabětem nikdy nestyděl za svou „veselou bídu“, ví, že tomu to potomku českého rodu pánů z Vchynic a Tetova musí poděkovat krátkým oslovením a dlouhou prací. Obojí však půjde ze srdce.

Když se toho dne vrací Michael Gregor přes Dobytčí trh na Vyšehrad, když mine výstavný kostel svatého Jana na Skalce a když kráčí směrem ke Slupům, zahlédnou jeho oči na protější straně za emauzským klášterem oslnivý třpyt zlatavě žluté barvy, prudce odražené na temně modrém pozadí. Ta oslnivá, až tvrdě krásná zlatá barva i ta pyšně odmítavá modř! Takové spojení barev se může vyskytnout jen u jedné ženy, a tou je Růžena Hudcová.

První studentovou myšlenkou je, aby běžel za dívkou - dohnil ji ještě dřívě, než by došla ke kostelu Nejsvětější Trojice - aby jí vypověděl vše, co ho dnes potkalo, aby posílněn světlem jejího úsměvu, podal jí ruku k loučení, které by nebylo loučením, ale zpečetěním nového čekání, tentokrát však již nedlouhého a přitom plného naděje, protože tajemník hraběte Leopolda Kinského znamená něco i před tak přísnými očima, jako jsou oči rodinné rady hudcovské. A protože do doktorátu chybí sotva rok práce, tedy jistě i Růžena...

A zde se Michael Gregor zarazí. Násilně setřese sen, jehož sladké barvy začínají opět nebezpečně mámit jeho rozum i smysly.

(Pokračování příště)

Prohlášení vedoucího americké delegace ve Vídni k smrti Pavla Wonky

Jak jsme již oznámili, vydal vedoucí americké delegace na konferenci v rámci CSCE ve Vídni prohlášení k smrti Pavla Wonky, který zemřel ve vězení v Hradci Králové 26. dubna 1988. Dne 29. dubna 1988 vydal velvyslanec Warren Zimmermann v plenárním zasedání toto prohlášení:

„On many occasions during the course of our meeting the United States and other delegates have spoken about people whose commitment to the Helsinki Process and whose dedication to better compliance with CSCE obligations have brought upon them unjustified consequences at the hands of governmental authorities. One such individual was Pavel Wonka, a mechanic and member of Charter 77 in Czechoslovakia. Wonka served a 21-month prison sentence for „incitement“ relating to his distribution of campaign material in his attempt to seek election to the Czechoslovak Federal Assembly. He was reportedly beaten and placed in solitary confinement during his detention, resulting in his brief transfer to a prison hospital in 1987 and then another prison. When he was released and placed under three years of protective supervision as part of his sentence on February 26th of this year, he was known to be in poor physical condition because of mistreatment while in prison.

On March 3, 1988 Wonka sent a message to our meeting here in Vienna. He made specific suggestions on how to monitor compliance with the human rights commitments of the Helsinki Final Act and Madrid Concluding Document not only in Czechoslovakia, but by other CSCE states as well. He argued that citizens should be made aware of how the laws under which they live affect their recognized rights and freedoms. This, he said, would help create the conditions for democracy where it currently does not exist.

In introducing his message, Pavel Wonka referred to his own situation. He said: „My right to freedom of expression is guaranteed by the Constitution of the CSSR, as is my right to impart my views without interference. Experience, however, has taught me not to depend too much on such declarations. Therefore, I have learned to be careful and I am taking the lib-

erty to ask the CSCE and the governments of all the signatory states to see to it that my voice is not silenced - under some pretext - in prison.“

Pavel Wonka was re-arrested on April 5th, approximately one month after we received his declaration, and re-sentenced to five additional months in a second category prison for allegedly violating the conditions of his custody. According to Charter 77 he died in Hradec Králové prison last Tuesday. We do not yet know the cause. We do know, that he was only 35 years old and that several appeals were made on his behalf in light of his poor health.

This Vienna meeting has a special obligation to Pavel Wonka and to people like him. Wonka put his trust in the Helsinki process and in those - like ourselves and our governments - who have responsibility for carrying out the commitments we have made. As we record and mourn his untimely death, we must also condemn the wholly unjustifiable imprisonment and the mistreatment he suffered while serving his term. We must not only undertake, but live up to, commitments which will stop such tragedies from taking place.

Unfortunately, the death of Pavel Wonka is not the only sad news we have heard from Czechoslovakia in recent weeks. In my opening statement of this round, I mentioned how the police in Bratislava recently broke up a demonstration of Roman Catholics, many of them elderly people, who were calling for greater respect for human

rights and fundamental freedoms. On April 10, the police broke up a meeting of Charter 77 spokesmen; altogether, according to reports, 33 persons were detained, either in the apartment where the meeting was being held, or while they were on the way to the meeting. There are numerous other reports of detentions for questioning and general harassment of human rights and religious activists in Czechoslovakia.

Earlier this week, on April 24th, 1988 the Committee for the Defense of the Unjustly Persecuted, commonly known as VONS, marked its tenth year of monitoring the human rights situation in Czechoslovakia. Despite persecution and the imprisonment of many of its members, VONS members both inside and outside Czechoslovakia have pursued their work with a deep dedication. We can only regret that the conditions which spawned the Committee, continue to make its courageous work necessary.

I can only hope, Mr. Chairman, that someday we will see the improvements in Czechoslovakia that Pavel Wonka sought and that VONS and others continue to seek today. The Czechoslovak government has already committed itself to many of these improvements, and we trust that the Czechoslovak delegation to this meeting will commit itself to additional ones. Unless they are brought into practice, however, they will have little meaning for the people they are meant to help“....

-afa-

FAMILY PRACTICE CENTER

JAN TURON, M.D.

Family Physician

8905 W. Burlington, Brookfield, IL 60513

Ordinační hodiny:

Pondělí 9:00 a.m. - 9:00 p.m.

Úterý 1:00 p.m. - 9:00 p.m.

Středa 9:00 a.m. - 1:00 p.m.

Čtvrtek 9:00 a.m. - 9:00 p.m.

Pátek 9:00 a.m. - 3:00 p.m.

ANSWERING
SERVICE
24 HOURS
☎ 387 - 7000

COMMERCIAL NATIONAL BANK

Special Service for Special People

Member F.D.I.C.

Main Bank
3322 South
Oak Park Ave.
Berwyn, Illinois
60402
Manor Branch
5919 West
35th Street
Cicero, Illinois
60650
ALL PHONES:
484-0800

Doporučte Hlas národa
svým přátelům a známým

Cleveland, Ohio News
KARLIN CLUB PRESENTS
JUST WHAT YOU'VE BEEN WAITING FOR
FRIDAY, JUNE 3, 1988
HOBO FUN NIGHT
 with MULIGAN STEW and REFRESHMENTS
 Come dressed as BAG LADY or HOBO
 Prizes for: KING HOBO and QUEEN BAG LADY
 MUSIC and DANCING: SKUL/ZAGAR Orch.
 DONATION: \$4.00 with bowl of Muligan Stew
 Time: 8 P.M. until ??
 Music Wednesdays at Karlin Hall & Club
 5304 Fleet Ave.

VELMI VÝHODNÁ KOUPEĚ

10 roků bílý cihlový dům „li-level“; výborné sousedství - samé nové domy - v Lyons, IL. - 3 bedrooms - ložnice living room - obývací pokoj dining room - jídelna family room - rekreační pokoj 2 koupelny garáž na dvě auta - přímý, post-ranní vjezd do garáže. Musíte vidět - na ceně je majitel ochoten slevit!

Prodej lotů

úrodné půdy v Arizoně

1) *Bisbee - Arizona*

Na prodej 12 lotů - velikost 330 feetů x 146 feetů. Loty je možno koupit dohromady, anebo odděleně: Cena jednoho lotu \$1,300 anebo podle dohody.

2) *Wilcox - Arizona*

3 loty - každý velikosti 40 akrů. Možno zakoupit dohromady, anebo jednotlivě. Cena podle dohody.

3) *Antioch - Illinois 80 x 126 feetů a 98 x 144 feetů. Celkem 11,214 čtverečních feetů. Residential area North East Corner Highway 83rd & 123 ST. \$ 9 tisíc, anebo nejlepší nabídka.*

Hodláte-li prodat či koupit rodinný domek, obchod. stavební parcelu, dílnu či průmyslový závod a potřebujete-li odbornou poradu, odhad a sehnat hledanou nabídku, nebo vážného zájemce o svůj prodáváný majetek, obraťte se s důvěrou na naši realitní kancelář:

RE/MAX PARTNERS REALTORS

6420 záp. Čermáková tř. v Berwynu

☎ 484 - 2300

Zastavte se v naší kanceláři osobně a žádejte mluvit česky s Jarkou Mlsnou.

Náboženské zprávy

KANADA. - Akce na postavení českého památníku ve Fatimě, kamenného oltáře při sousoší připomínajícím zjevení třem omilostněným dětem 18. srpna 1917 ve Valinhos, získává nadšený ohlas mezi krajany i exulanty v celém svobodném světě. Otec biskup Mořkovský s nadšením přivítal iniciativu a poslal svůj první příspěvek. („Je nutné se hojně modlit, aby náš lid ve vlasti dostal od Pána zvláštní milosti a vytrval ve víře,“ píše.) Oltář bude výrazem pokání a usmíření a symbolem pokračující činnosti programu národní obrody. Dary přijímá pan Václav J. Vostřez (18, Aintree Court, Hamilton, Ont. L8K 4N9, Canada); dodejte: „Czech Altar Fund“ (z Nového Života, duben 88)

LONDÝN. - 21. listopadu v poledne přišlo mnoho krajanů a anglických krajanů do National Film Theatre shlédnout film „Border“, který natočil náš krajan Míša Williams; byl promítán v rámci Londýnského filmového festivalu a pojednává o útěku tří mladých lidí z ČSSR. - A ve večerních hodinách byl koncert české hudby v Leighton House. Na programu byly mj. Moravské dvojzpěvy od Ant. Dvořáka a premiéra „Meditace nad starým českým chorálem“ a „Arabeska“ od Antonína Tučapského; sklidily velký potlesk, z něhož měl asi největší radost autor, který byl přítomen. - 7. února byla v Národním domě schůzka delegátů 12 krajanských organizací, aby porokovali o možnosti hlubší a cílevědomější spolupráce, především v tomto roce, s jeho mnoha výročími (1918 - 1938 - 1948 - 1968). Byl založen spojovací orgán „Koordinační výbor čs. demokratických spolků ve Velké Británii“: bude nejen čelit organizované ideologické a infiltrační ofenzivě nepřátel, ale také hájit práva našich doma a připomínat bezpráví na nich páchaná. Sekretariát je prozatím v našem londýnském Velehradě (22, Ladbroke Square, L. WW11).

NAŠIM VĚŘÍCÍM

KRAJANŮM V KALIFORNII
R.C.CZECH MISSION (of St. Cyril and Methodius, 935 So. Raymond Ave., Pasadena, CA 91105)

Jste-li v Los Angeles a přejete-li si navštívit české katolické bohoslužby, laskavě volejte St. Brožka, předsedu kat. misie na ☎ (818) - 441 - 1579 o bližší informace. Děkujeme.

**Z ÚŘADOVNY
 NÁRODNÍHO SVAZU
 ČESKÝCH KATOLÍKŮ**

Koncem letošního dubna si kremelský soudruh Michael Gorbačov veřejně v moskevské „Pravdě“ stěžoval na nával dopisů různých organizací a jednotlivců z USA, v nichž je prý zavalen radami a nápady, jak by měl v SSSR vládnout. Ze všech těch dopisů pak prý jasně vyznívá úplná neznalost ruských dějin, komunismu a současných sovětských i světových problémů, takže na žádné dopisy nemůže brát ohled a musí si „vše dělat po svém...“

V našich demokratických USA je tomu právě obráceně. Čím více dopisů voliči a daňoví poplatníci svému presidentu, kongresníkům a senátorům v některé závažné věci pošlou, tím mají větší pravděpodobnost, že jejich stanovisko bude vzato v úvahu při důležitých rozhodováních. Tak se děje nyní našemu US presidentu R. Reaganovi před jeho blízkou cestou do Moskvy. Dostává spousty dopisů jak od jednotlivců tak od různých národních organizací, zvláště těch etnických skupin, jejichž rodné země jsou dnes nesvobodné a okupovány sovětskou armádou.

Proto se už 2. května 1988 obrátil na presidentskou kancelář i Národní svaz českých katolíků s naléhavou prosbou, aby při svém setkání s generálním sekretářem M. Gorbačovem, mu pan president R. Reagan laskavě připomenul nutnost jeho „glasnosti“ i v dosud Moskvou podmaněném Československu. Dnes přinášíme text tohoto dopisu:

Dear Mr. President:

In a few weeks, all freedom loving people will focus their attention on the Summit Conference being held in Moscow between you and General Secretary Michael Gorbačov.

On behalf of the National Alliance of Czech Catholics in America, we urge you, Mr. President, to raise the question of the Soviet military occupation of once free and true democratic Republic of Czechoslovakia as well as the intolerable oppressive conditions existing in today's Czechoslovakia.

It should be noted that the Czechoslovak Republic under the inspired leadership of Thomas G. Masaryk was respected as a flourishing island of democracy on the European scene between the two World Wars. During the Prague Spring of the 1960s, it appeared that the spirit of liberation would prevail again. However, these hopes were dashed in August of 1968 by the might of Soviet armies.

Dear Mr. President! The discussion of the present status of Czechoslovakia will offer a unique opportunity to test the real meaning of Gorbačov's glasnost. It will provide evidence of Gorbačov's sincerity in regard to his repeated statements of Soviet NO-interference in domestic affairs of other states. General Secretary will have to prove the validity of his respect for sovereignty of all nations by deeds and not by phraseology.

The oppressed people in Czechoslovakia and in the entire world are pinning their hopes for regaining their freedom on You, Mr. President! We hope you will steadfastly defend the rights of all nations to self-determination since only free nations can build a world free from oppression and fear.

Together, with our Christian brothers and sisters in Czechoslovakia, we pray that you, Mr. President, will be successful in communicating this vital message of human and national freedom.

Respectfully yours:

National Alliance of Czech Catholics in USA

Václav Hyvnar, President
 Rev. Vojtěch Vít, O.S.B., Chaplain
 Františka Uhlířová, Secretary

SIXTH ANNUAL
Czechoslovak Festival

Sunday and Monday, May 29th and 30th

Donation: = \$5.00 — Children Under 12 FREE
 Rain or Shine

12:00 Noon — Traditional Czechoslovak Foods
 will be on sale

Roast Loin of Pork — Roast L.I. Duckling
 Dumplings & Sauerkraut

2:00 PM — Entertainment

Czech, Moravian & Slovak Folk Dancers
 in Colorful Authentic Costumes
 Sokol Gymnastics — Cultural Presentations

4:00 PM — Pilsner Brass Band

Dance to your favorite Polkas & Waltzes

Other Attractions

Homemade Czechoslovak Baked Goods
 Saltsticks — Klobasi — Debrečinky
 Historial Displays — Souvenirs — Vendors
 Door Prizes — Raffles — Pilsner Urquell Beer

Bohemian Hall & Park

29-19 24th Avenue, Astoria, NY 11102
 For further information call: (718) 274-4925

**MÁTE ZAPLACEN HLAS NÁRODA
 NA ROK 1988?**